

Et Palladiensk landskab

Udstilling af modeller af Andrea Palladios bygninger (1508-1580)

Un paesaggio palladiano

Mostra di modelli di edifici di Andrea Palladio (1508-1580)

A Palladian Landscape

An Exhibition of the Wooden Models of Andrea Palladio (1508-1580)

Overordnet koordination og planlægning

Comune di Vicenza

Assessorato ai servizi culturali e al Turismo

Marino Quaresimin

Sidanco

Francesca Lazzari

Assessore ai Servizi culturali e Turismo

Settore Cultura e Turismo

Arcangelo Murzio

Diego Fontana

Luciana Zanella

Francesca Aloisio

Det Italienske Kulturinstitut i Danmark

Mette Thamdrup

Jasper Øger Jensen

Henrik IngemannNielsen

koordination og udstilling og katalog

Centro Internazionale di Studi di Architettura

Andrea Palladio - Vicenza

Guido Beltramini

de udstillede modeller er blevet udlant til lejligheden af det Italienske Ministerium for Kulturelle Anliggender

Tekster af Paola Modesti

oversættelse

til engelsk ved Cammy Brothers

til dansk ved Hannemarie Ragn Jensen

grafisk tilrettelæggelse

Studio Bosi, Verona

layout Laura Ribul

billeder i teksten

Ottavio Bertotti Scamozzi, *Le fabbriche e i disegni di*

Andrea Palladio, Vicenza 1776-1783

tryk

G.R. grafiche - Vigardolo (VI)

transport

SCORTRANS Spedizioni internazionali - Tavernelle (VI)

Bibliografia

A. PALLADIO, *I Quattro Libri dell'architettura*, Venezia 1570.

J.S. ACKERMAN, *Palladio*, Hardmonsorth 1966.

G.G. ZORZI, *Le opere pubbliche i palazzi privati di Andrea Palladio*, Venezia 1965.

G.G. ZORZI, *Le chiese e i ponti di Andrea Palladio*, Venezia 1968.

L. PUPPI, *Andrea Palladio*, Milano 1973.

R. CEVESE, *Mostra del Palladio*, Milano 1973.

H. BURNS (L. FAIRBAIRN - B. BOUCHIER), *Andrea Palladio 1508-1580. The Portico and the Farmyard*, catalogue of the exhibition, London 1975.

A. CHASTEL - R. CEVESE, *Andrea Palladio: nuovi contributi. Atti del VII seminario di Storia dell'architettura del C.I.S.A.*

Andrea Palladio, Milano 1990

Ambasciata d'Italia per la Danimarca

Den Italienske Ambassade

Istituto Italiano di Cultura per la Danimarca

Det Italienske Kulturinstitut i Danmark

Ministero per i Beni Culturali ed Ambientali

Soprintendenza per i Beni Artistici e Storici

del Veneto

Comune di Vicenza

Assessorato ai Servizi Culturali e al Turismo

Camera di Commercio I.A.A. di Vicenza

con il patrocinio

Regione Veneto

Amministrazione Provinciale di Vicenza

in collaborazione con

Azienda di Promozione Turistica di Vicenza

A.P.T. Comitato Città d'Arte del Veneto

e con la collaborazione scientifica

Centro Internazionale di Studi di Architettura

"Andrea Palladio" di Vicenza

Et Palladiensk landskab

Udstikning af modeller
af Andrea Palladios bygninger
(1508-1580)

Un paesaggio palladiano

Mostra di modelli di edifici
di Andrea Palladio
(1508-1580)

A Palladian Landscape

An Exhibition of the Wooden Models
of Andrea Palladio
(1508-1580)

Copenhagen
at Rundetårn Museum, 25 oktober - 23 november 1997

Copenhagen
Torre Rotonda, 25 ottobre - 23 novembre 1997

Copenhagen
at Rundetårn, 25 oktober - 23 november 1997

En hilsen fra Vicenzas borgmester, dr. Marino Quaresimin til udstillingskataloget "et palladiansk landskab".
København 25. oktober - 23. november 1997.

Det er mig en glæde at bringe en hilsen fra Vicenza til denne udstilling, som så indtagende huses i Runde tårn i København.

For indbyggerne i Vicenza er der med dette lille udtryk for samhørighed grund til at glæde sig, fordi det vidner om interessen i Nordeuropa for vor bys arkitektoniske skønhed.

Vicenza er Palladios by. Palladio, som ikke alene var en meget stor arkitekt men også en åndfuld og dannet person. Han var virksom i en periode, da arkitekturen blev tillagt den højeste betydning, fordi den repræsenterede en ny verdensorden.

Palladio var netop i denne sammenhæng uovertruffen. Han var den arkitekt for hvem det lykkedes at forene holdbarhed, funktionalitet og skønhed i enhver opgave. Han arbejdede i overensstemmelse med de arkitektoniske normer, men undgik altid faren for det skematisk. Derfor er samtlige værker af hans forskellige og har en unik tiltrækningskraft, som gør dem til sande "lærestykker i arkitektur".

Desuden bevirker det rationelle og enkle ved Palladios bygningsværker, at de er genkendelige i hele Nordeuropa og bliver værdsat takket være de etiske og kulturelle kvaliteter fremfor udelukkende på grund af den kunstneriske karakter.

I 1600 - og 1700 - tallet var Andrea Palladios arkitektur eksempler til efterfølgelse for såvel offentlige som private bygninger i hele Nordeuropa; fra Belgien til Danmark, fra Tyskland til England; fra Holland til Polen og Sverige.

Som det blev belyst med udstillingen "Arven fra Palladio i Nordeuropa", - vist i Hamburg -, dannede Palladios eksempler forbillede for planlægningen af byens mest repræsentative bygningsværker, institutioner eller private boliger.

Nærværende udstilling repræsenterer også de sider af vor by, som gjorde den værdig til UNESCO's anerkendelse, da nogle af dens monumenter blev benævnt: "Menneskehedens arv".

Det er således ikke alene målet med denne udstilling at udbrede kendskabet til Palladios hovedværker i Vicenza og Veneto, men tillige at delagtiggøre andre i den kulturelle rigdom, vi er stolte af og som vi betragter, ikke som vor ejendom, men som en arv, der skal passes.

Marino Quaresimin
Mayor of Vicenza

Bidrag fra rådmænd Francesca Lazzari til Palladio-udstillingens katalog i København.

Palladio og Vicenza vil altid udgøre et uadskilleligt fællesskab. Det var først og fremmest Palladio, som gjorde Vicenza til en by med verdensry. Det sted, hvor resultatet af hans skaberkræftes magiske evner fandt form og indhold.

Alene på grund af Palladio er byen blevet optaget på Unesco's liste over "Menneskehedens arv". Det er sket takket være den stærke indflydelse hans værker har udøvet i arkitekturhistorien og den betydning de har fået for udførelsen af normen for byplanlægning i størstedelen af de europæiske lande og i hele verden.

Kort sagt, Palladio var og er nøglen, der giver Vicenza adgang til international berømmelse. Denne udstilling er, på rejser til byer som Paris, München og senest Barcelona, blevet et visitkort for en stil, en præsentation af byens væsen, som har erobret hele verden.

En dybfølt tak rettes til Den italienske Ambassade i Danmark og Det italienske Kulturinstitut i Danmark for den gæstfrihed, denne udstilling er blevet genstand for. Ligeledes rettes en tak til "Centro Internazionale di Studi d'Architettura Andrea Palladio" for dets engagement i forskningen og i udbredelsen af kendskabet til både Vicenzas og det internationale samfunds arkitektoniske kultur.

Francesca Lazzari
Assessore ai Servizi Culturali e al Turismo
Comune di Vicenza

Museet for Palladio

De modeller, som vises i nærværende udstilling, udgør en del af den faste samling i Museo palladiano, som skal indvies på vegne af Det internationale Center for studier af Andrea Palladios arkitektur i palazzo Barbaran da Porto i Vicenza.

Museo Palladiano's kulturelle hovedopgave er at uddybe og udbrede kendskabet til Palladios arkitektur og samtidig til arkitektur i perioderne fra antikken til det 20. årh.. Det koncentrerer sig om byens historie og om Vicenzas historiske områder, om billedkunsten på Palladios tid, om de samtidige og efterfølgende arkitekter og om hans arbejdsgivere. Museet skal udbrede kendskabet til teknikken og bygningernes materialer på Palladios tid, til de om de nuværende restaurerings- og bevaringsproblemer, ikke alene med henblik på enkelte bygninger men også hele bebyggelser og ligeledes landskaberne som omgiver villaerne.

Hvad der gælder for ethvert museum for arkitektur, gælder også for Museo Palladiano, det kan ikke direkte udstille de originale værker. Derfor må det udvikle aktiviteter på linje med de moderne museer og mindeværdige steder: videregive information, forskning, formidling, uddannelse og folkeoplysning, men også være et sted til adspredelse og underholdning.

Museet, Museo Palladiano, er således først og fremmest Palazzo Barbaran da Porto. Dette palads er det bedste eksempel på en bybebyggelse udført af Andrea Palladio, og for en stor del er det originale, dekorative udstyr stadig bevaret; det vil blive tilgængeligt for publikum med hele sit storslåede miljø.

Paladset skal desuden huse en sammenhængende serie af udstillinger med emner som omhandler hele verden og Andrea Palladios virksomhed og arkitekturhistorien forløb fra antikken til i dag. Udstillinger om palazzo Barbaran da Porto og restaureringen af det er under forberedelse, ligesom udstillinger om den store arkitekt fra Vicenza, Vincenzo Scamozzi og om arven efter Palladio i Nordeuropa i det 17. og 18. årh. Træmodellerne af Palladios bygninger udgør nøglen til uddannelses- og forskningsaktiviteterne i museet. Et betydningsfuldt hjælpemiddel både for forskningen og den folkelige udbredelse vil blive. Databanken, Museo Virtuale palladiano, bliver et betydningsfuldt hjælpemiddel både for forskningen og den folkelige udbredelse, og skal gøre de talrige informationer om Andrea Palladio og hans verden tilgængelig. Databanken er under forberedelse ved et samarbejde mellem Centret og fakultet for arkitektur ved Harvard University, Massachusetts Institut for Teknologi og Universitetet i Ferrara. Digitaliserede modeller og animerede bygninger og projekter af Palladio vil kunne ses af publikum på en stor skærm. Læsesalen i Centrets bibliotek vil stille særlige samlinger om arkitektur til rådighed for de besøgende og der vil være en stor fotosamling til disposition. Konferencer skal finde sted i paladset foruden studiedage og diskussioner om historiske emner, som er aktuelle i dag, især med henblik på bevaring af vor urbanistiske arv, Vicenzas arkitektur og landskab samt hele Veneto.

Museo Palladiano vil således først og fremmest være synligt gennem sine kulturelle initiativer, samtidige aktiviteter og offentlige arrangementer. Blandt de væsentligste opgaver vil det altid påhvile museet at samle og yde oplysninger til besøgende, som derefter kan fortsætte besøget i byen og i Palladios bygninger, som ligger spredt rundt omkring i Veneto. Der vil således ikke være en streng adskillelse mellem byen og museet, idet Vicenzas historiske centrum i sig selv er et museum over Palladios virksomhed, samtidig med at andre af Palladios bygninger ligger umiddelbart i nærheden af palazzo Barbaran.

Con piacere porto il saluto di Vicenza a questa mostra, prestigiosamente ospitata nella Torre Rotonda di Copenhagen.

È per noi vicentini motivo di compiacimento questo piccolo "gemellaggio" che testimonia l'interesse del nord Europa per le bellezze architettoniche della nostra città.

Vicenza è la città del Palladio, una figura non solo di grandissimo architetto ma anche di finissimo intellettuale, che operò in un periodo in cui l'architettura era considerata di primaria importanza perché rappresentava un nuovo ordine per il mondo.

Palladio in questo fu maestro, fu l'architetto che riuscì ad unire solidità, funzionalità e bellezza in qualunque suo manufatto. Progettò secondo regole date superando il rischio dello schematismo, così che ogni sua opera risulta diversa e con un suo fascino particolare, tanto da farne una vera e propria "lezione di architettura". D'altronde, la razionalità e la semplicità dell'opera palladiana vengono riconosciute in tutta l'Europa del Nord come valori etici e civili prima ancora che puramente artistici.

Fra il Seicento e il Settecento l'architettura di Andrea Palladio è un modello da imitare nella realizzazione di edifici pubblici e privati in tutti i paesi nord europei: dal Belgio alla Danimarca, dalla Germania all'Inghilterra, dall'Olanda alla Polonia, alla Svezia.

Come ha dimostrato la recente mostra "Eredità palladiana nell'Europa del Nord", tenuta ad Amburgo, gli insegnamenti del Palladio vengono ripresi per progettare gli edifici più rappresentativi delle città, delle istituzioni, delle dimore private.

Questa mostra rappresenta la nostra città negli aspetti che le hanno meritato il riconoscimento dell'UNESCO, considerando alcuni monumenti "patrimonio dell'umanità".

Dunque non solo intende far conoscere i capolavori palladiani di Vicenza e del Veneto, ma diventa la condivisione di una ricchezza culturale di cui siamo fieri e di cui ci sentiamo non proprietari, ma custodi.

Marino Quaresimin
Sindaco di Vicenza

Da sempre Palladio e Vicenza formano un connubio indissolubile. È stato soprattutto Palladio a rendere Vicenza città del mondo, luogo dove hanno trovato forma e sostanza le alchimie geometriche uscite dalla fucina della sua creatività.

È stato solo grazie a Palladio che la città ha potuto entrare nella lista dei beni "patrimonio dell'umanità" dell'Unesco, per la forte influenza esercitata sulla storia dell'architettura e per aver dettato le regole dell'urbanesimo nella maggior parte dei paesi europei e del mondo intero.

Insomma, Palladio è stata ed è la parola chiave che ha dato a Vicenza un passaporto internazionale. E dunque questa mostra, nel suo peregrinare in città come Parigi, Monaco e più recentemente, Dublino e Barcellona, è diventata ormai un biglietto da visita di uno stile, di un modo di essere-città, che ha conquistato il mondo.

Un doveroso ringraziamento va all'Ambasciata d'Italia in Danimarca e all'Istituto Italiano di Cultura per la Danimarca, per l'ospitalità che hanno voluto offrire a questa esposizione, e al Centro Internazionale di Studi d'Architettura "Andrea Palladio" per il costante impegno nello studio e nella divulgazione di una cultura architettonica vicentina e internazionale insieme.

Francesca Lazzari
Assessore ai Servizi Culturali e al Turismo
Comune di Vicenza

Il Museo Palladiano

I modelli presentati in questa mostra costituiscono parte delle collezioni permanenti del Museo Palladiano che sta per essere inaugurato da parte del Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio e dalla Soprintendenza per i Beni Artistici e Storici del Veneto in palazzo Barbaran da Porto a Vicenza.

Il progetto culturale del Museo Palladiano consiste in primo luogo nell'approfondimento e nella diffusione dell'opera architettonica di Palladio, ma al tempo stesso della architettura di tutte le epoche, dall'Antichità al Novecento. Esso si occuperà della storia della città e del territorio storico di Vicenza, delle arti figurative al tempo del Palladio, degli architetti suoi contemporanei e successori, e dei suoi committenti. Il museo diffonderà una conoscenza delle tecniche e dei materiali da costruzione dell'epoca palladiana, degli attuali problemi del restauro e della conservazione, non solo di edifici isolati, ma di interi tessuti urbani, e delle campagne che circondano le ville.

Il Museo Palladiano, come qualsiasi museo di architettura, si trova nell'impossibilità di mettere direttamente in mostra gli edifici stessi. Per questo motivo deve sviluppare attività connesse con il ruolo del museo moderno, luogo di memoria e di informazione, di ricerca, di riflessione, didattica e divulgazione, ma anche di svago e divertimento.

Il Museo Palladiano sarà quindi costituito innanzitutto dallo stesso palazzo Barbaran da Porto. Esso è il miglior esempio di un edificio urbano realizzato da Andrea Palladio che conserva gran parte degli apparati decorativi originali: sarà visitabile dal pubblico in tutti i suoi ambienti monumentali. Inoltre il palazzo ospiterà una organica serie di mostre dedicate a temi riguardanti il mondo e l'attività di Palladio e la storia dell'architettura dai tempi antichi ai moderni: sono in fase di elaborazione mostre dedicate al palazzo Barbaran da Porto e il suo restauro, al grande architetto vicentino Vincenzo Scamozzi e alla eredità palladiana nell'Europa del Nord fra Seicento e Settecento. I modelli lignei degli edifici palladiani costituiranno il nucleo della sezione didattica e di ricerca del Museo. Un importante strumento di ricerca e divulgazione sarà il Museo Virtuale palladiano, che presenterà i ricchi contenuti della Banca Dati su Andrea Palladio e il suo mondo che si sta preparando presso il Centro con l'attiva collaborazione delle Facoltà di Architettura di Harvard University, Massachusetts Institute of Technology e dell'Università di Ferrara: i modelli computerizzati e animati di edifici e progetti palladiani saranno visibili al pubblico su un grande schermo. Le sale di lettura della biblioteca del Centro metteranno a disposizione del pubblico raccolte specializzate sull'architettura ed una ricca fototeca. Nel palazzo avranno luogo conferenze, giornate di studio e dibattiti su temi storici di attualità, soprattutto riguardanti la conservazione del patrimonio urbanistico, architettonico e paesaggistico di Vicenza e della regione Veneta.

Il Museo Palladiano si presenterà quindi soprattutto attraverso attività culturali, manifestazioni temporanee, conferenze per il pubblico. Fra le sue funzioni principali vi sarà sempre quella di accogliere e informare il visitatore, che proseguirà poi la visita alla città e agli edifici palladiani disseminati nel Veneto. Sarà sciolta così una rigida divisione fra Città e Museo, in quanto il centro storico di Vicenza è esso stesso un museo palladiano, e altri edifici palladiani sono localizzati a pochi passi da palazzo Barbaran.

It is a great honour for me to salute, in the name of the city of Vicenza, the opening of this exhibition which takes place in the prestigious Round Tower in Copenhagen.

The people of Vicenza are particularly proud of this sort of twinning which confirms the interest of Northern Europe in the architectonic beauties of our city.

Vicenza is the city of Palladio, who was not only a great architect, but also a refined man of culture. In his age architecture was highly considered, because it represented a new world order.

In this sense, Palladio was a master: in every single work he was able to combine solidity, functionality and beauty. He planned his buildings according to the old rules, but never allowing schematism to overwhelm creativity. That's the reason why all his works are different, informed with a peculiar charm, real "lessons in architecture". It is also a matter of fact that the functionality and simplicity of Palladio's buildings are recognized in Northern Europe not only as artistic evidences, but also as ethical and civil values.

Between the 17th and the 18th century, Andrea Palladio's architecture was a model of style in the construction of buildings in Northern Europe: from Belgium to Denmark, from Germany to England, from Holland to Poland and Sweden. The recent exhibition "Palladian heritage in Northern Europe" - which took place in Hamburg - confirmed that Palladio's teachings were used in the planning of the most important buildings cities institutions and private estates.

This exhibition represents Vicenza in all the aspects that made possible its inclusion in Unesco's World Heritage List. For this reason, it was conceived not only as a show of Palladio's masterpieces in Vicenza and in the Veneto Region, but also as a new opportunity for sharing a cultural richness which we - as its keepers, not owners - are very proud of.

Marino Quaresimin
Mayor of Vicenza

Palladio and Vicenza have always formed an indissoluble couple. It was Palladio who made Vicenza a city of the world, the place where the geometrical alchemies coming out of the forge of his creativity took substance.

Thanks to Palladio, Vicenza was included in Unesco's World Heritage List for the presence of many Palladian works, which give shape to its peculiar urban image and for its strong influence in the history of architecture and urbanization.

In short Palladio was and still is the key-word in the international passport of Vicenza. So, this exhibition, which was presented in cities such as Paris, Munich and, more recently, Dublin and Barcellona, has become the symbol of a style, of an idea of city that has conquered the world.

This is also a suitable opportunity to express our thanks to the Italian Embassy and to the Italian Culture Institute in Denmark for their kind hospitality and also to the International Center for Architecture Studies "Andrea Palladio" for its strong commitment to the study and divulgation of an architectural culture which rose in Vicenza and it's now spread all over the world.

Francesca Lazzari
Assessore ai Servizi Culturali e al Turismo
Comune di Vicenza

The Palladio Museum

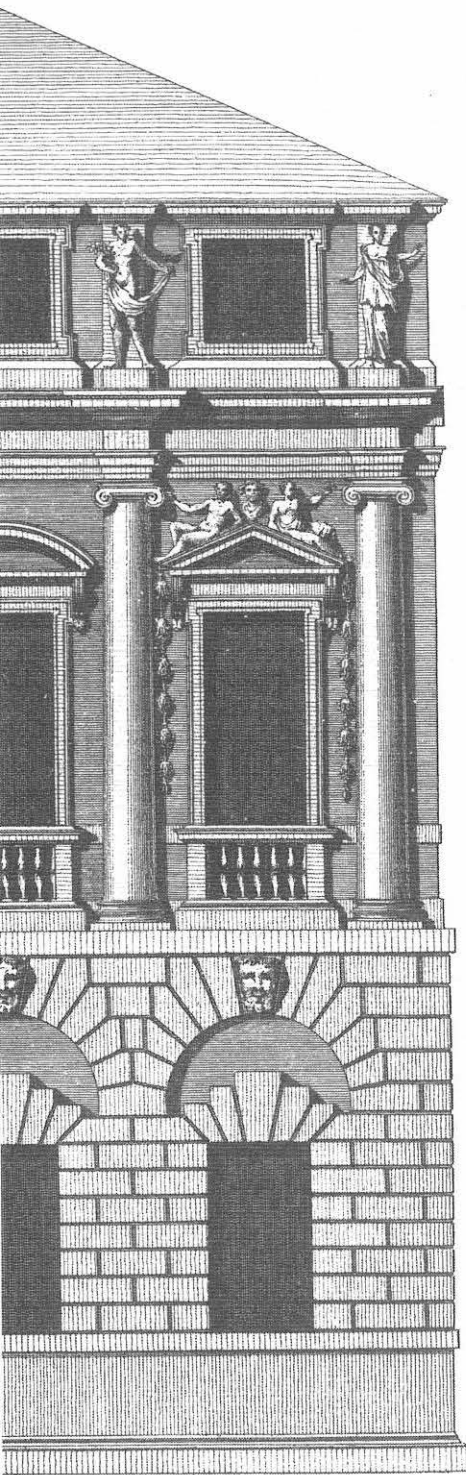
The models exhibited in this show are part of the permanent collection of the Palladio Museum, which is about to be opened by the Centro Internazionale di Studi di Architettura Andrea Palladio and by the *Soprintendenze* of the Veneto Region, in Palazzo Barbaran da Porto in Vicenza.

The cultural project of the Palladio Museum first of all consists in the examination and diffusion of the architectural work of Palladio, but at the same time of the architecture of all ages, from antiquity to the Twentieth Century. It will concern itself with the history of the city and of the historic territory of Vicenza, of figurative arts at the time of Palladio, of architects who were his contemporaries and his successors, and of his patrons. The Museum will disseminate knowledge of the techniques and materials of construction from Palladio's era, of current problems of restoration and conservation, not only of isolated buildings, but of entire urban fabrics, and of the countryside surrounding the villas.

The Palladio Museum, like any other museum of architecture, faces the impossibility of placing the actual buildings on display. For this reason, it must develop activities connected with the role of the modern museum, places of memory and of information, research, reflection, teaching and diffusion of knowledge, but also of recreation and relaxation.

The Palladio Museum will be, in the first place, made up of Palazzo Barbaran da Porto itself. It is the best example of an urban building by Palladio that conserves a large part of its original decoration: all its monumental spaces will be accessible to the public. In addition, the palace will host a series of shows dedicated to themes concerning the world and activity of Palladio and the history of architecture from ancient to modern times: in the planning phase are shows dedicated to Palazzo Barbaran da Porto and its restoration, to the great Venetian architect Vincenzo Scamozzi and to the Palladian tradition in Northern Europe in the Seventeenth and Eighteenth Centuries. The wooden models of Palladio buildings will constitute the nucleus of the teaching and research section of the Museum. An important tool for research and diffusion will be the "Virtual Museum of Palladio", which will present the rich contents of the Database on Andrea Palladio and his World which is being developed by the Centro with the collaboration of the architecture schools of Harvard University and Massachusetts Institute of Technology; the public will be able to see the computerised and animated models of Palladio's buildings and projects on a large screen. The specialised architectural book collections, and a rich photograph collection, will be made available to the public in the reading rooms of the Centro's library. Conferences, study days and debates on current historical themes will take place in the palace, with an emphasis on the conservation of the urban, architectural and rural patrimony of Vicenza and the Veneto region.

The Palladio Museum will present itself, above all, through cultural activities, temporary exhibitions and conferences for the public. Among its principal functions will always be that of welcoming and informing the visitor, who will then continue his or her visit to the city and to the Palladio buildings scattered throughout the Veneto. In this way a rigid division between City and Museum will be loosened, with the historic centre of Vicenza itself being a museum of Palladio, and other Palladio buildings being located just a few steps from Palazzo Barbaran.

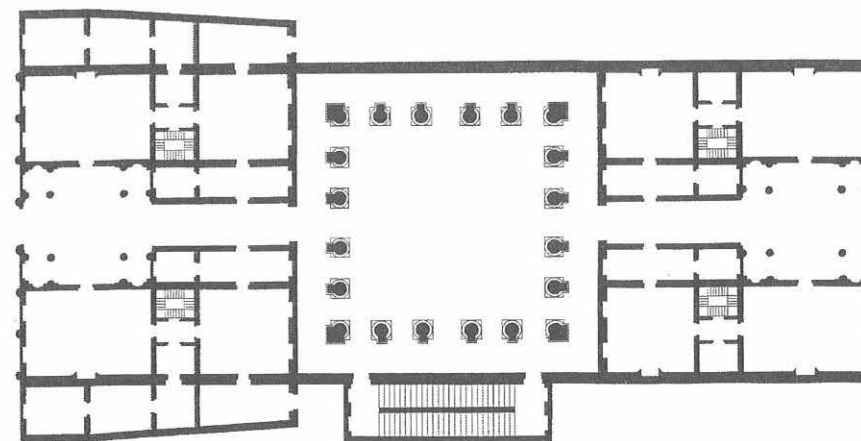
Palazzo di Iseppo da Porto

Vicenza

Familien da Porto fra Vicenza var både indflydelsesrig og ambitiøs. I 1542 forlovede Iseppo da Porto sig med Livia Thiene og styrkede dermed båndene mellem de to familier, som i fællesskab udgjorde det ene af de magtcentre, de adelige familier i byen delte sig mellem. Iseppo da Porto kan have besluttet at bygge et nyt palads på dette tidspunkt, som også passer med påbegyndelsen af opførelsen af Marc'Antonios store og ambitiøse palads.

Paladset ligger på en lang rektangulær grund mellem to gader. Projektet drager nytte af den specielle beliggenhed og omfatter to ens. Bygningskroppe adskilt af en gård midt imellem. Den ene bygning skulle tjene som "hovedsæde for ejeren og husets kvinder", den anden skulle rumme "gæsterne: på denne måde kunne både husets faste beboere og gæsterne være frie i enhver henseende". Kun familiepaladset blev opført (interiøret blev ødelagt i det 19. årh.), og det var ved at stå færdigt i slutningen af 1549.

Arkitekturtraktatens afbildning viser en løsning inspireret af antikkens arkitektur hvad angår de rum, som giver adgang til bygningen. Indgangens vestibule er inspireret af Vitruvs atrium med fire søjler og gården med den store trappe, "således at de, som vil gå op ovenpå, vil blive distraheret af bygningens smukkeste sider".

Palazzo di Iseppo da Porto

Vicenza

I da Porto erano un'importante e ambiziosa famiglia vicentina. Nel 1542 Iseppo si fida con Livia Thiene, sorella di Marc'Antonio, suggellando il legame delle due famiglie, che insieme costituivano una delle due potenti fazioni in cui si dividevano i nobili della città. Iseppo Porto potrebbe aver deciso di costruire il nuovo palazzo entro questa data, che corrisponde anche all'inizio della costruzione del grande e ambizioso palazzo di Marc'Antonio. Il sito consisteva in uno spazio rettangolare allungato, posto fra due strade. Il progetto sfrutta le caratteristiche del sito, prevedendo due corpi di fabbrica uguali, separati da un cortile mediano: uno sarebbe servito 'ad uso del padrone, e delle sue donne', l'altro avrebbe ospitato 'i forestieri: onde quei di casa, e i forestieri resteranno liberi da ogni rispetto'. Fu realizzata solo la parte padronale (manomessa internamente nell'Ottocento) che era in via di completamento alla fine del 1549.

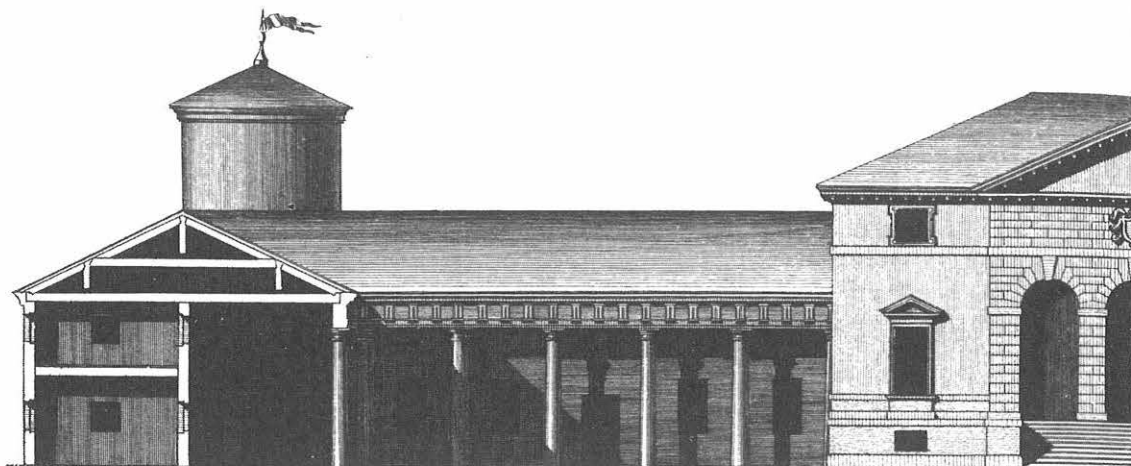
L'illustrazione del Trattato mostra la definizione all'antica degli spazi accessibili, i vestiboli di ingresso - versione dell'atrio tetrastilo di Vitruvio - e il cortile con colonne di ordine gigante, che Palladio sottolineò anche con la collocazione dello scalone, 'accioche quelli, che vogliono salir di sopra; siano come astretti à veder le più belle parti della fabrica'.

Palazzo of Iseppo da Porto

Vicenza

The da Porto were an important and ambitious Vicentine family. In 1542 Iseppo became engaged to Livia Thiene, the sister of Marc'Antonio, sealing the connection between the two families, who together constituted one of the two powerful factions into which the nobility of the city were divided. Iseppo Porto may have decided to construct a new palace by this date, which also corresponds to the beginning of the construction of the large and ambitious palace of Marc'Antonio.

The site consisted in a long and narrow rectangular space, positioned between two streets. The project takes advantage of the characteristics of the site, with two equal blocks, separated by a courtyard in between: one would have functioned "for the use of the master, and of his women", and the other would have housed the "guest quarters: whence those of the house, and the guest quarters will remain free in every respect". Only the part of the master's block was realised (internally restructured in the Nineteenth Century) which was on the road to completion at the end of 1549. The illustration in the Treatise shows the all'antica articulation of the public spaces, the entrance vestibule - a version of the Vitruvian tetrastyle atrium - and the courtyard with giant order columns, which Palladio also emphasised through the placing of the grand stairs, "so that those who want to go upstairs are forced to see the most beautiful parts of the building".

Villa Saraceno

Finale di Agugliaro (Vicenza)

Biagio Saraceno tilhørte en indflydelsesrig familie i Vicenza. Han forvaltede fra 1548 også offentlige embeder i byen.

I 1546 var den gamle familieejendom endnu bevaret på familiens besiddelser i Finale, som Biagio havde arvet fra faderen og efterfølgende udvidet med jorde.

I 1555 forelyder det at et nyt hus netop står færdigt.

Villaens ydre er karakteriseret ved sin enkelthed og især på grund af fraværet af dekorativ artikulation helt i overensstemmelse med den usmykkede stil, som er typisk for nogle af Palladios første villaer.

Beboelsen var fordelt på en enkelt etage med værelser og en sal med samme højde til loftet således at etagen ovenover kunne udnyttes fuldt ud som kornloft.

I følge afbildningen i Palladios arkitekturtraktat *I Quattro Libri* skulle hovedbygningen have været flankeret af bygninger med arkader, som i hjørnet skulle knække i en ret vinkel og som foruden landbrug også skulle have indeholdt køkkener. I det næste århundrede blev der opført to fløje med arkader, - lader -, men hovedbygningens sluttede form synes at angive, at villaens oprindelige plan var tænkt uden tilføjelser af bygninger til landbrug.

Villa Saraceno

Finale di Agugliaro (Vicenza)

Biagio Saraceno apparteneva a un'illustre famiglia di Vicenza.

Dal 1548 egli rivestì anche cariche pubbliche cittadine.

Nel 1546 è ancora esistente la vecchia casa dominicale nel possedimento di Finale, che Biagio aveva ereditato dal padre e successivamente accresciuto di un campo.

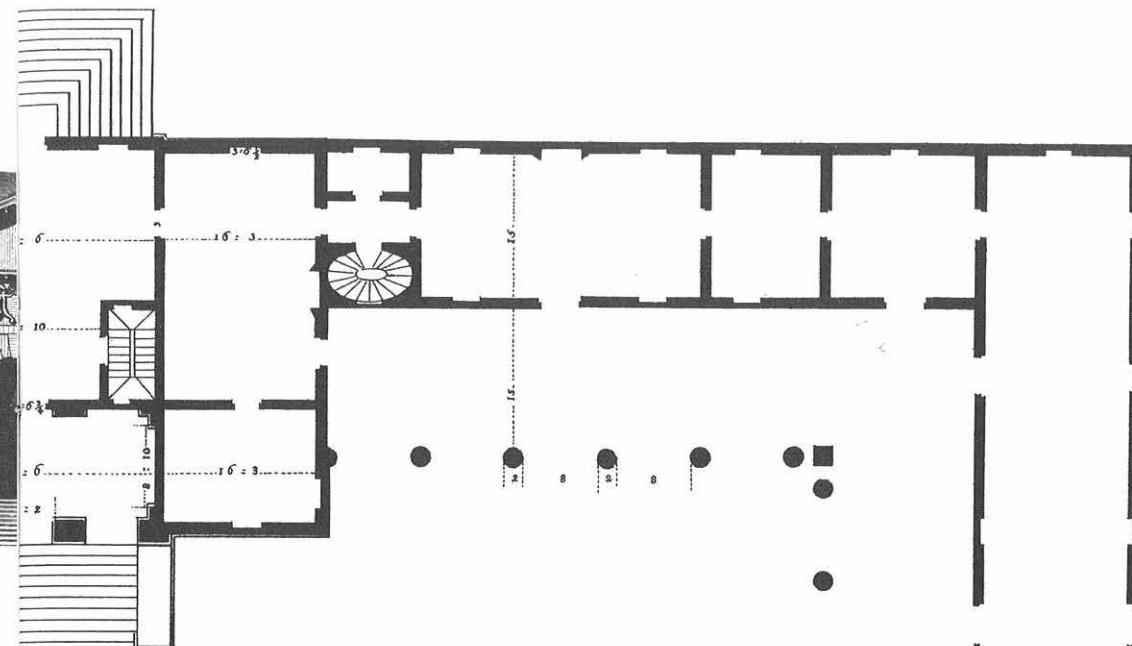
Nel 1555 si ha invece notizia di una nuova casa appena finita.

La villa si distingue esternamente per la sua semplicità e in particolare per l'assenza dell'ordine architettonico, secondo lo stile disadorno che caratterizza alcune delle prime ville di Palladio.

L'abitazione padronale era disposta su un unico piano, con stanze e sala della stessa altezza, in modo che il livello superiore potesse essere interamente occupato dal granaio.

Secondo l'illustrazione pubblicata nei *Quattro Libri*, il blocco centrale sarebbe stato affiancato da corpi porticati che si piegavano ad angolo retto, e che avrebbero contenuto, oltre agli ambienti agricoli, anche le cucine.

Nel secolo successivo furono effettivamente costruite due barchesse, ma il carattere concluso del blocco ha fatto ritenere che il progetto originale della villa fosse privo di rustici annessi.

Villa Saraceno

Finale di Agugliaro (Vicenza)

Biagio Saraceno belonged to an illustrious Vicentine family. From 1548 he also held public civic positions.

In 1546 the owner's old house was still in the holdings at Finale, which Biagio had inherited from his father and subsequently increased by a field. In 1555 there is reference to a new house, just finished.

The villa is distinguished on the exterior by its simplicity and in particular by the absence of an architectural order, following the unadorned style that characterised several of the early villas of Palladio. The owners's residence was arranged on a single storey, with all rooms at the same level, so that the upper level could be entirely occupied by the granary.

According to the illustration published in the *Four Books*, the central block would have been straddled by arcaded blocks, turning at right angles. These would have contained the kitchens in addition to the agricultural spaces. In the following century, two *barchesse* (long arcaded barns) were permanently added, but the final character of the block has made it seem that the original project of the villa was without rustic additions.

Palazzo Chiericati

Vicenza

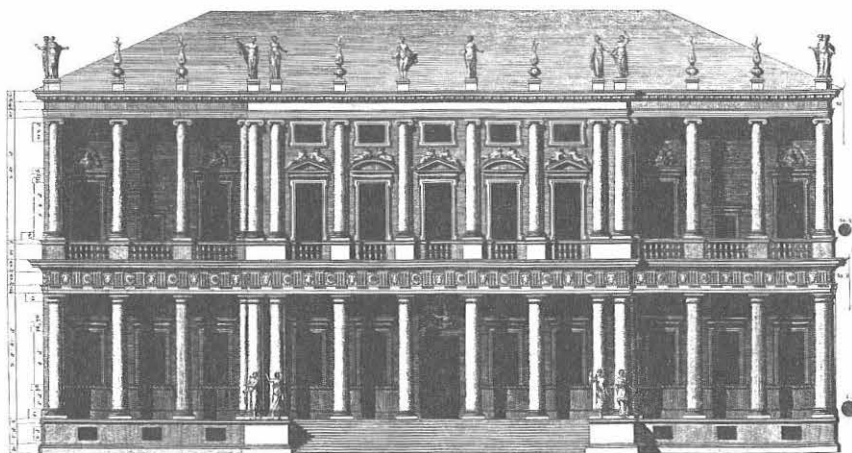
Den 15. november 1550 betalte adelsmanden, - og fra 1548 medlem af det tilsynsførende råd ved Basilikaen i Vicenza-, Girolamo Chiericati fra Vicenza Andrea Palladio for tegningerne af grundplanen og facaderne, som var lavet flere måneder tidligere, til hans nye palads.

Det var hans hensigt at udvide og forøge huset, som lå i udkanten af byen, der hvor hovedgaden (corsoen) munder ud i en plads ved Bacchiglione-floden. Pladsen var kvægmarked. I 1552 var sydflojen allerede færdig.

Arbejdet blev afbrudt efter opførelsen af den første fag af den midterste del og blev først afsluttet i slutningen af det 17. årh. efter Palladios planer.

Palladio havde allerede udnyttet muligheden for at bygget offentlig grund ved opførelsen af en portico til Casa Civena med fordel både for byen og for ejeren, der fik mere plads til overetagen. Tilstedeværelsen af en åben plads foran paladset tilskyndede til at åbne hele facaden med en loggia lige med undtagelse af den del, som svarede til hovedsalen.

Facaden forudsætter kendskab til den samtidige arkitektur -det grundlæggende skema for strukturen er næsten identisk med den struktur Serlio har publiceret- men er resultatet af fri fortolkning af antikkens værker.

Palazzo Chiericati

Vicenza

Il 15 novembre 1550 il nobiluomo vicentino Girolamo Chiericati, che dal 1548 faceva parte dei sovrintendenti al cantiere della Basilica, paga a Palladio i disegni della pianta e della facciata del nuovo palazzo, fatti molti mesi prima.

Egli intendeva ricostruire e ingrandire la sua casa situata ai confini della città, dove il corso sboccava su una piazza lambita dal fiume Bacchiglione, in cui si svolgeva il mercato del bestiame. Nel 1552 l'ala meridionale era già compiuta.

I lavori si interruppero dopo la costruzione della prima campata del settore centrale e furono completati alla fine del '600 seguendo il progetto palladiano.

Palladio aveva già sfruttato per Casa Civena l'opportunità di occupare il suolo pubblico con un porticato, con vantaggio della comunità e del proprietario che guadagnava spazio per il piano superiore.

La presenza di una piazza aperta di fronte al palazzo suggerì di aprire con logge l'intera fronte, ad eccezione della parte corrispondente alla sala principale.

La facciata presuppone la conoscenza dell'architettura contemporanea - lo schema base dell'alzato è quasi identico a un alzato pubblicato dal Serlio - ma è risolta con libera interpretazione dell'Antico.

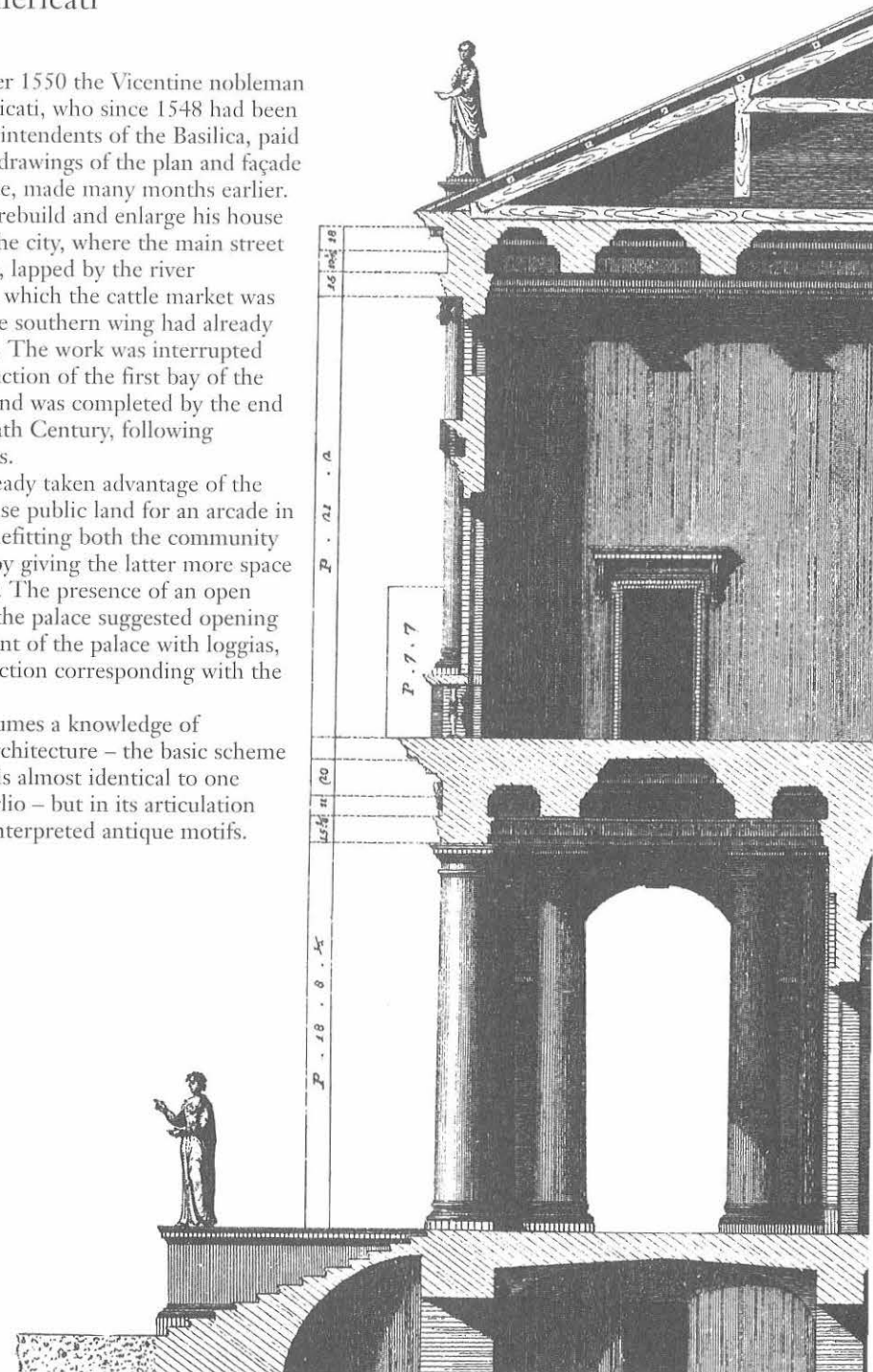
Palazzo Chiericati

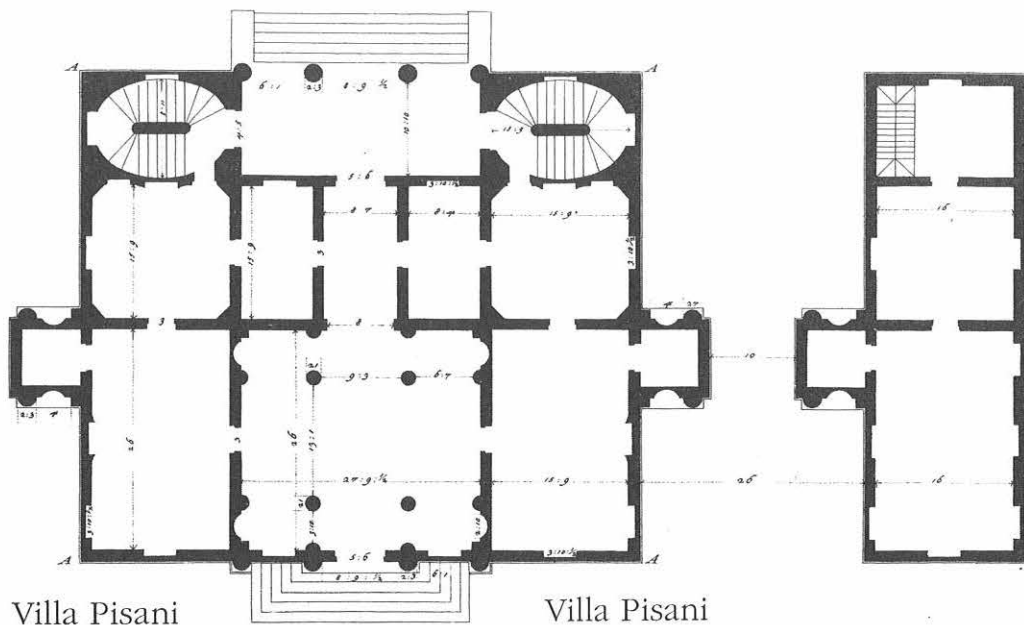
Vicenza

On 15 November 1550 the Vicentine nobleman Girolamo Chiericati, who since 1548 had been one of the superintendents of the Basilica, paid Palladio for the drawings of the plan and façade of the new palace, made many months earlier. He intended to rebuild and enlarge his house on the edge of the city, where the main street led into a piazza, lapped by the river Bacchiglione, in which the cattle market was held. In 1552 the southern wing had already been completed. The work was interrupted after the construction of the first bay of the central section and was completed by the end of the Seventeenth Century, following Palladio's designs.

Palladio had already taken advantage of the opportunity to use public land for an arcade in *Casa Civena*, benefitting both the community and the owner, by giving the latter more space for the top floor. The presence of an open piazza opposite the palace suggested opening up the entire front of the palace with loggias, except for the section corresponding with the main room.

The façade presumes a knowledge of contemporary architecture – the basic scheme of the elevation is almost identical to one published by Serlio – but in its articulation employs freely interpreted antique motifs.

Villa Pisani

Montagnana (Padova)

Den adelige venezianer Francesco Pisani's villa ligger ved Montagnanas bymur. Facaden vender mod vejen som går fra byporten og sidefacaden vender mod den som går langs med ringmuren. Huset er delvist placeret "overskrævs" over et vandløb, der gav vand til de gamle møller, som familien muligvis bestemte over. Huset var under opførelse i 1553 og stod færdigt i 1555. Selve villaen uden andbrugsbygninger kan sammenlignes med et bypalads, hvad angår den tilfukkede facade og fordelingen af beboelse over to etager. Midterpartiet der prydet af søjler i to rækker over hinanden kendetegner de to facader. Mod landskabet bagved åbner partiet sig i en dobbelt loggia, som allerede kendes fra palazzo Chiericati. De besøgende blev ligesom i palazzo da Porto modtaget i et stort atrium med fire søjler.

Hvad angår gengivelsen i arkitekturtraktaten *I Quattro Libri*, er den opførte villa kun den centrale bygningsblok af det som oprindeligt var planlagt med to sidebygninger til køkkener og tjenestefolk. Disse fløje skulle have været forbundet med hovedblokken ved to triumfbuer. På trods af at Palladio begrundede de to buer med tilstedeværelsen af vejene, så må det anses for mest sandsynligt, at de to sidebygninger var udtænkt med henblik på arkitekturtraktaten.

Villa Pisani

Montagnana (Padova)

La villa del nobile veneziano Francesco Pisani è nei pressi delle mura di Montagnana: la facciata dà sulla strada che proviene dalla porta del borgo, il fianco su quella che costeggia la cinta muraria.

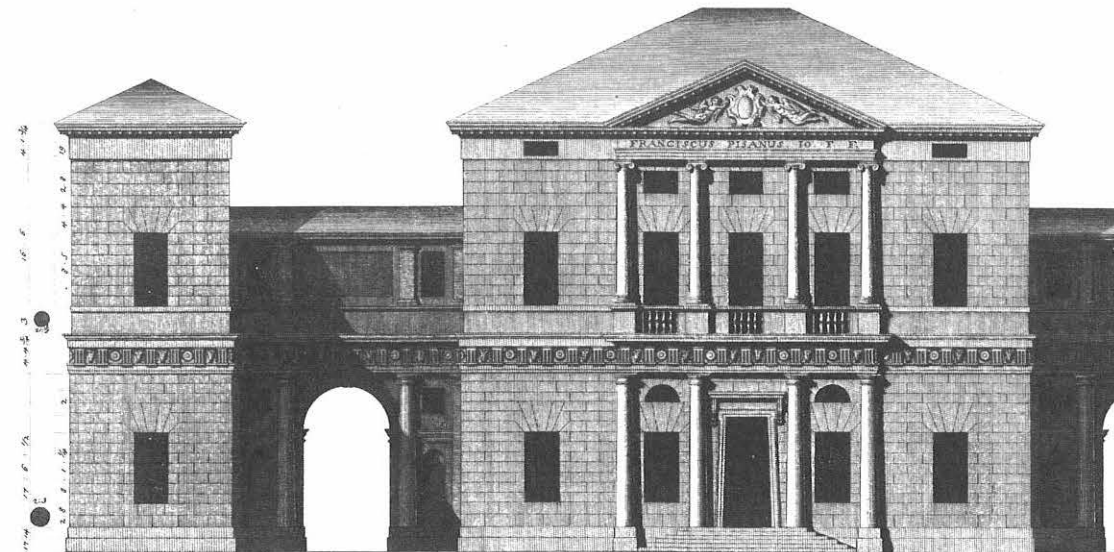
La casa è in parte posta a cavallo di un corso d'acqua che alimentava antichi mulini, sui quali i Pisani esercitavano forse dei diritti.

Essa era in costruzione nel 1553 e risulta conclusa nel 1555.

La villa, priva di fabbricati agricoli, è assimilabile a un palazzo urbano nell'aspetto chiuso della facciata e nella disposizione a due livelli dell'abitazione padronale.

Il settore centrale a ordini sovapposti che caratterizza le due fronti, si apre sul terreno retrostante in una doppia loggia, già presente in palazzo Chiericati. I visitatori, come in palazzo da Porto, erano accolti in un vasto atrio tetrastile.

Rispetto all'illustrazione nei *Quattro Libri*, la villa realizzata è solo il blocco centrale di un complesso che avrebbe previsto ai lati due altri edifici per le cucine e le camere della servitù. Essi sarebbero stati collegati al blocco principale da due archi trionfali. Sebbene Palladio motivi i due archi con la presenza di strade, si ritiene che i due blocchi annessi fossero stati pensati per la pubblicazione

Villa Pisani

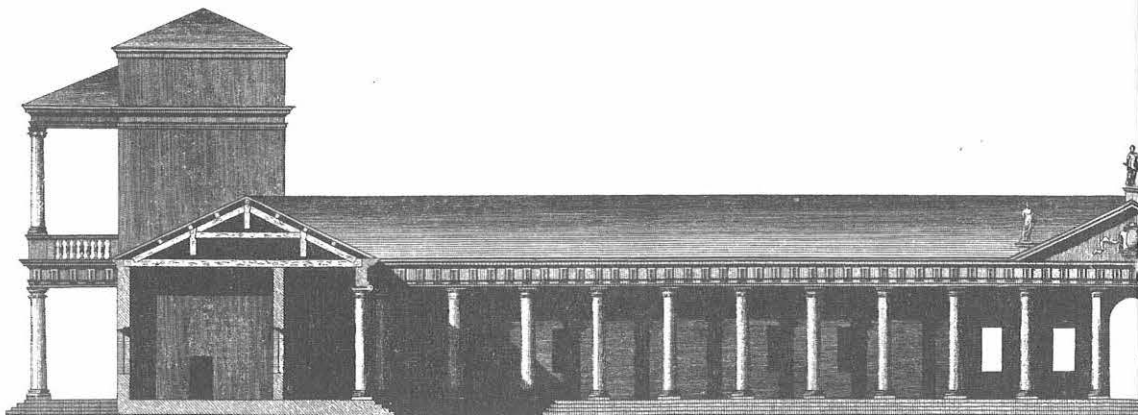
Montagnana (Padua)

The villa of the Venetian noble Francesco Pisani is near the wall of Montagnana: the façade looks onto the street originating at the town gate, on the side which skirts the boundary wall. The house is in part situated above a stream that fed the old mills, over which the Pisani may have exercised their rights. It was in construction in 1553 and finished in 1555.

The villa, lacking in agricultural buildings, is comparable to an urban palace in the closed appearance of the façade and in the two-floor arrangement of the master's house.

The central section, with superimposed orders on both sides, opens onto the grounds behind the villa by way of a double loggia, as in *Palazzo Chiericati*. Visitors, as in *Palazzo da Porto*, were received in a large tetrastyle atrium.

Compared with the illustration in the *Four Books*, the villa as realised makes up only the central block of a complex that on each side would have had two other buildings for the kitchens and the servant's quarters. These would have been connected to the main block by two triumphal arches. Although Palladio justifies the two arches with the presence of streets, it is possible that the two annexed blocks were conceived for publication.

Villa Repeta

Campiglia dei Berici (Vicenza)

Ifølge Palladio lod Mario Repeta en ny bolig opføre i Campiglia i stedet for familiens gamle hus, i ærbødighed overfor "det smukke minde" efter faderen, som døde i 1556.

Villaen, (som blev ødelagt ved en brand i 1672) var under opførelse i 1556 og blev sandsynligvis ikke fuldført efter den plan som foreligger i Palladios arkitekturtraktat *I Quattro Libri*.

Den er en undtagelse blandt Palladios villaer: som den selv afslører, så er den hierarkiske forskel mellem ejerens hovedsæde, hovedbygningens fremtoning og landbrugsbygningen blevet udslettet, hvorved der opnås en skønhed som omfatter hele værket.

Villaen udfolder sig på ét plan lige med undtagelse af hjørnetårnene, som fungerer som due-slag.

Alle lokaliteter er samlet om de tre sider af en gård, rummene er fordelt bag en fortløbende søjlegang. Palladio beskriver mod sædvane villaens udsmykning:

hvert rum er viet en dyd, således at værtens højterede gæster kan vælge værelse på grundlag af den dyd, de føler sig mest tiltrukket af.

Villaens særpræg kan forklares ved Mario Repeta's opfattelse af lighedstanken, som forbånd ham med andre af Palladios opdragivere i kredsen af reformister i Vicenza.

Villa Repeta

Campiglia dei Berici (Vicenza)

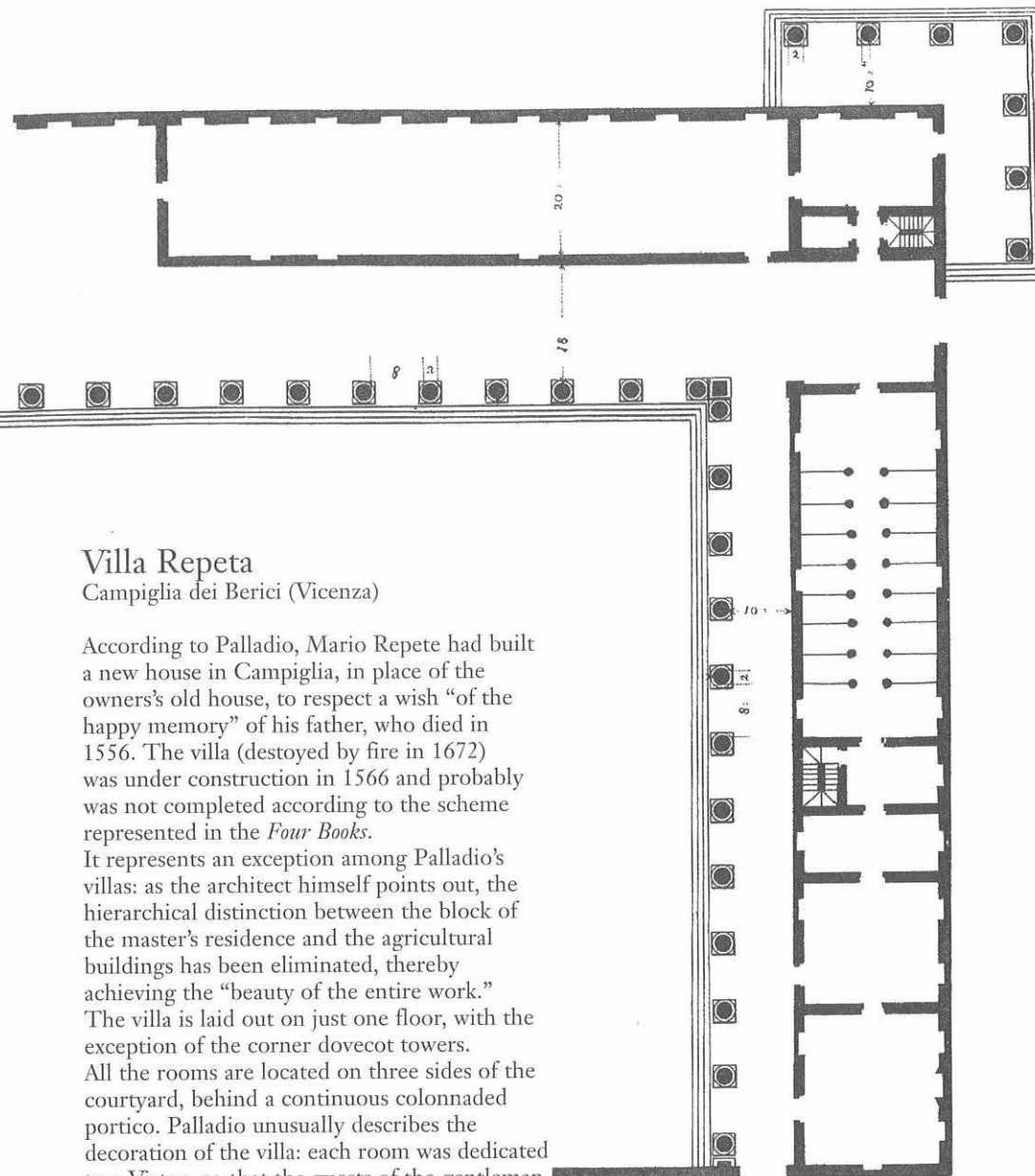
Secondo Palladio, Mario Repeta fece costruire una nuova abitazione a Campiglia, in luogo della vecchia casa dominicale, per rispettare un desiderio 'della felice memoria' del padre, che morì nel 1556.

La villa (distrutta da incendio nel 1672) era in costruzione nel 1566 e probabilmente non fu completata secondo lo schema rappresentato nei *Quattro Libri*.

Essa costituisce un'eccezione tra le ville di Palladio: come egli stesso rileva, la distinzione gerarchica tra il corpo emergente della residenza del padrone e i fabbricati agricoli è stata eliminata, conquistando con ciò 'bellezza di tutta l'opera'.

La villa si dispone su un solo piano, ad eccezione delle torri colombari angolari. Tutti gli ambienti sono collocati sui tre lati di un cortile, dietro un portico colonnato continuo. Palladio descrive insolitamente la decorazione della villa: ciascuna stanza era dedicata a una Virtù, in modo che i graditi ospiti del gentiluomo potessero scegliere la propria camera in base alla Virtù verso cui si sentivano più inclinati.

La particolarità della villa può trovare una spiegazione nelle idee ugualitarie di Mario Repeta, legato, con alcuni altri committenti di Palladio, ai circoli riformistici vicentini.

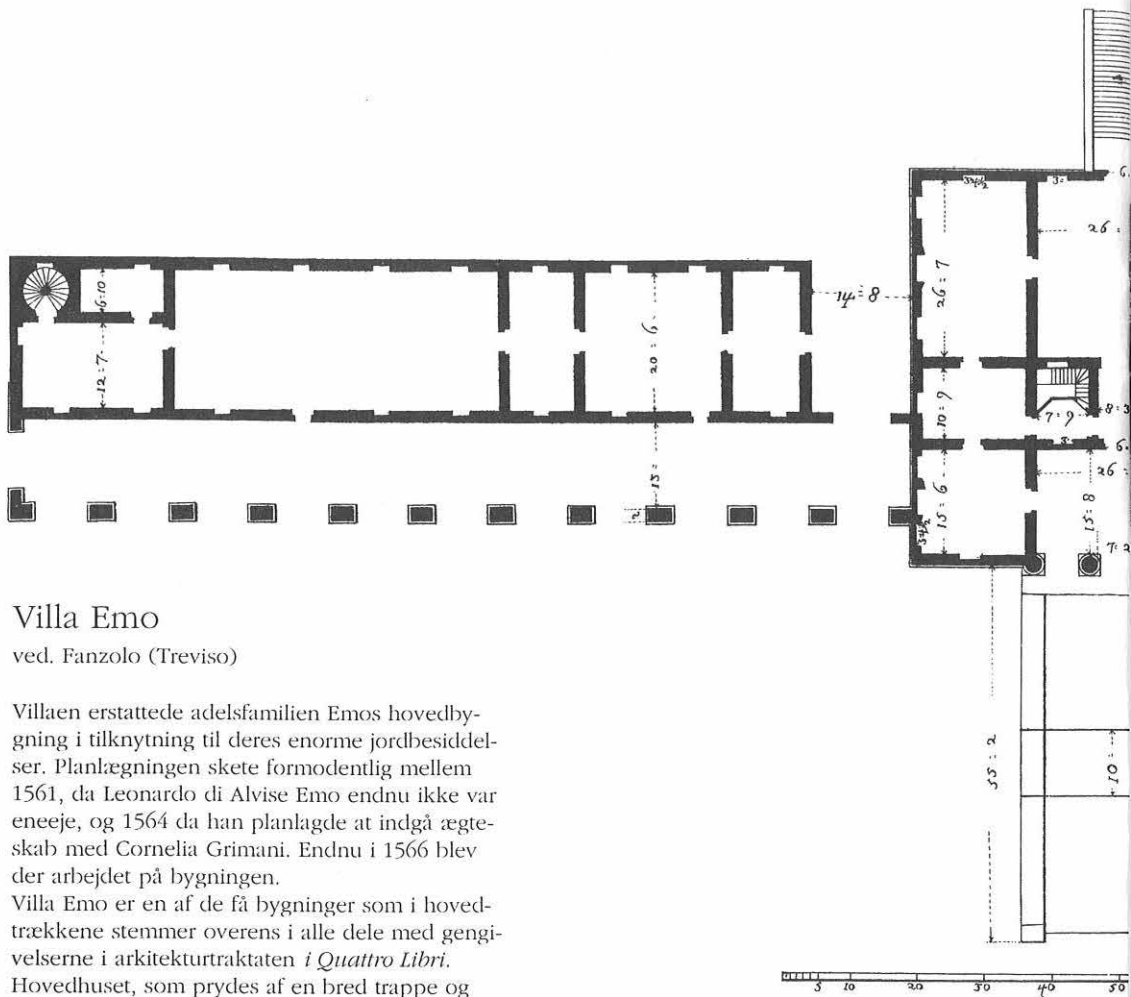

Villa Repeta

Campiglia dei Berici (Vicenza)

According to Palladio, Mario Repeta had built a new house in Campiglia, in place of the owners' old house, to respect a wish "of the happy memory" of his father, who died in 1556. The villa (destroyed by fire in 1672) was under construction in 1566 and probably was not completed according to the scheme represented in the *Four Books*.

It represents an exception among Palladio's villas: as the architect himself points out, the hierarchical distinction between the block of the master's residence and the agricultural buildings has been eliminated, thereby achieving the "beauty of the entire work." The villa is laid out on just one floor, with the exception of the corner dovecot towers. All the rooms are located on three sides of the courtyard, behind a continuous colonnaded portico. Palladio unusually describes the decoration of the villa: each room was dedicated to a Virtue, so that the guests of the gentleman could choose their room on the basis of the Virtue towards which they felt most inclined. The peculiarity of the villa can be explained by the egalitarian ideas of Mario Repeta, linked, along with several other of Palladio's patrons, to Vicentine reform circles.

Villa Emo

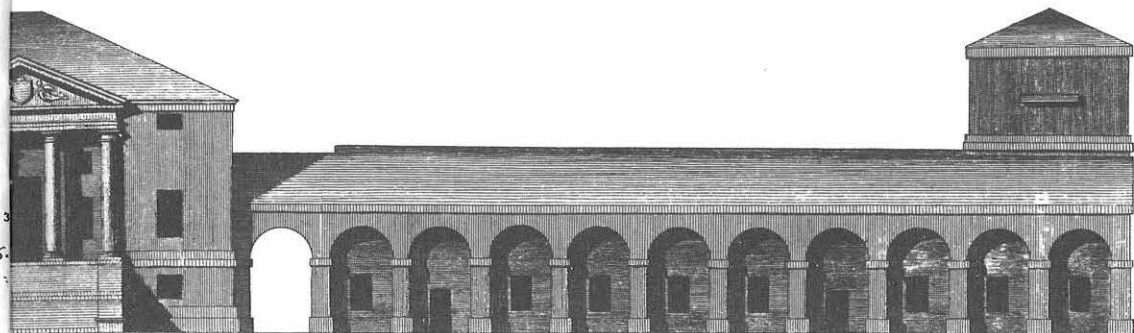
ved. Fanzolo (Treviso)

Villaen erstattede adelsfamilien Emos hovedbygning i tilknytning til deres enorme jordbesiddelser. Planlægningen skete formodentlig mellem 1561, da Leonardo di Alvise Emo endnu ikke var eneeje, og 1564 da han planlagde at indgå ægteskab med Cornelia Grimani. Endnu i 1566 blev der arbejdet på bygningen.

Villa Emo er en af de få bygninger som i hovedtrækkene stemmer overens i alle dele med gengivelserne i arkitekturtraktaten *i Quattro Libri*.

Hovedhuset, som prydes af en bred trappe og den centrale loggias forhal (pronæus), hviler på en sokkel. På begge sider løber de lige buegange og leder frem til de overdækkede landbrugsbygninger, "som, -fastslår Palladio-, er én af de væsentligste ting, som skal forefindes i et villaanlæg".

Længst borte er der tårne med dueslag. Villa og landbrugsbygningernes fløje er lykkeligt forenede i en bygningsmæssig helhed, som er fordelt i landskabet således at der er regnet med de vinkelrette linier som i romertidens lejre. Den centrale bygningsblok er hævet i forhold til søjlegangene og de lige buegange kendes allerede fra tidligere villaer af Palladio (villa Barbaro ved Maser, villa Badoer ved Fratta Polesine) men de kendes også fra den lokale byggetradition (villa Agostini ved Cusignana di Arcade, Treviso).

Villa Emo

Fanzolo (Treviso)

La villa sostituì la casa dominicale nei vasti possedimenti agricoli della nobile famiglia Emo. La sua ideazione cade probabilmente tra il 1561, quando Leonardo di Alvise Emo non è ancora unico proprietario, e il 1564, in previsione del suo matrimonio con Cornelia Grimani. Nel 1566 si stava ancora lavorando alla costruzione.

Villa Emo è uno dei pochi edifici di Palladio che corrisponde sostanzialmente in ogni parte alle rispettive illustrazioni nei *Quattro Libri*. Il blocco dell'abitazione, nobilitato dall'ampia scalinata e dal pronao della loggia centrale, è posto su un basamento.

Ai suoi lati si innestano i lunghi portici rettilinei che conducono agli ambienti agricoli al coperto, "il che - ribadisce Palladio - è una delle principali cose, che si ricercano ad una casa di Villa". Alle estremità sono le torri colombarie. Villa e barchesse risultano felicemente fuse in un edificio unitario che si dispone sul terreno tenendo conto dei tracciati ortogonali dei campi di età romana.

Il blocco centrale innalzato rispetto ai porticati e i porticati rettilinei si trovano in precedenti ville di Palladio (Barbaro a Maser e Badoer a Fratta Polesine) ma anche nella tradizione locale (Villa Agostini a Cusignana di Arcade, Treviso).

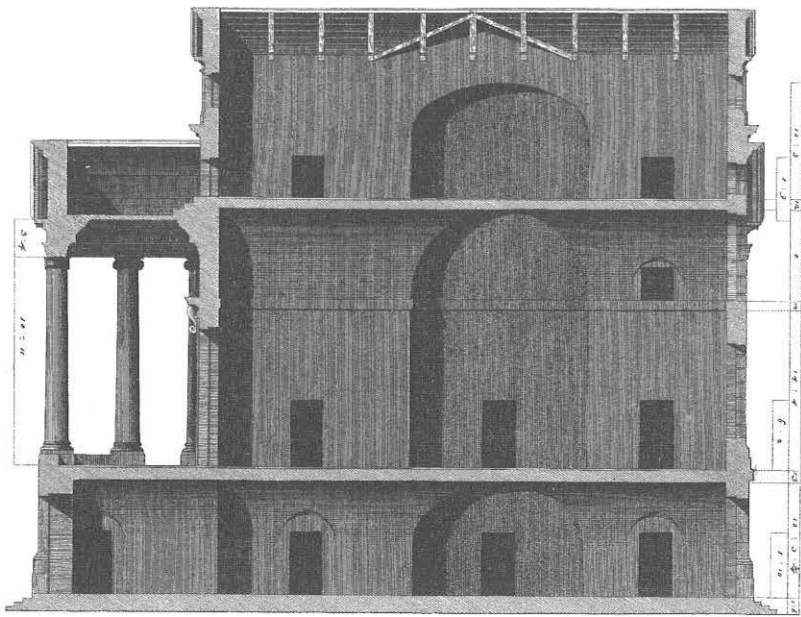
Villa Emo

Fanzolo (Treviso)

The villa replaced the owner's residence in the vast agricultural holdings of the noble Emo family. Its conception probably dates between 1561, when Leonardo di Alvise Emo was not yet the sole owner, and 1564, in anticipation of his marriage with Cornelia Grimani. In 1566 work was still continuing on the construction. Villa Emo is one of the few buildings by Palladio that corresponds in every part to its illustration in the *Four Books*.

The residential block, given a noble appearance by the wide stairway and the pronao of the central loggia, is placed on a pedestal. To each side, long, straight arcades lead to covered agricultural structures, "which", confirmed Palladio, "is one of the main things that one looks for in a Villa". At the far ends are the dovecot towers. The villa and barchesse are successfully fused in a coherent, unified building, situated on the land in a way that takes account of the orthogonal layout of the fields of the Roman era.

The central block, elevated with respect to the arcades, and the straight arcades themselves, are found not only in earlier Palladian villas (Barbaro at Maser and Badoer at Fratta Polesine) but also in the local tradition (Villa Agostini at Cusignana di Arcade, Treviso).

Villa Foscari alla Malcontenta
Mira (Venezia)

Også kaldet "la Malcontenta". Niccolo og Alvise Foscari's villa, som ved en krumning ved Brentakanalen og er således let at sejle til fra Venezia. Det er en rigtig *villa suburbana* (forstadsvilla) opført til fornøjelse og repræsentation.

Opførelsen synes at være afsluttet i 1561, samme år som maleren Battista Franco døde, efter at han havde påbegyndt udsmykningen af den store sal. Den imponerende bygning er hævet op på en høj sokkel, som rummer "køkken, spisekamre og tilsvarende rum". Den er dækket af afdæmpet kvaderornamentik. Hovedfacaden vender ud mod Brenta og domineres af en bemærkelsesværdig fremspringende forhal (pronæus) båret af ioniske søjler.

Man stiger op til indgangen af sidetrappes, en løsning som leder tankerne hen på det lille tempel i Clitumno ved Spoleto, som Palladio omtaler i arkitekturtraktaten.

Facaden mod syd, som er gennemhullet af hensyn til belysningen, er typisk for Palladio på grund af vinduerne fra de romerske badeanstalter, og den måde, de fortsætter op i det brudte gavlfelt på. Den korsformede store sal på beletagen, også tidligere anvendt af Palladio, leder ligeledes tankerne hen på de romerske badeanstalter, men genfindes også i traditionen fra de venezianske paladser.

Villa Foscari alla Malcontenta
Mira (Venezia)

La villa di Niccolò e Alvise Foscari, situata presso un'ansa del naviglio del Brenta, era facilmente raggiungibile via acqua dalla vicina Venezia. Era una vera e propria *'villa suburbana'*, destinata allo svago e alla rappresentanza.

La costruzione dovette essere compiuta nel 1561, anno di morte del pittore Battista Franco, che aveva iniziato la decorazione di una sala.

L'imponente edificio è innalzato su un alto zoccolo, che ospita 'cucine, tinelli, e simili luoghi'.

L'esterno è rivestito da bugnato gentile.

La facciata principale, rivolta sul Brenta, è dominata da un pronao notevolmente sporgente.

Si accede all'ingresso con scale laterali, soluzione che richiama il tempio sul Clitumno a Spoleto, che Palladio descrive nel Trattato.

La fronte meridionale, traforata da numerose aperture per motivi di illuminazione, è caratterizzata dal motivo della finestra termale che si inoltra nel timpano spezzato.

Il salone a croce del piano nobile, già precedentemente adottato da Palladio, richiama ambienti termali, ma si ritrova anche nella tradizione dei palazzi veneziani

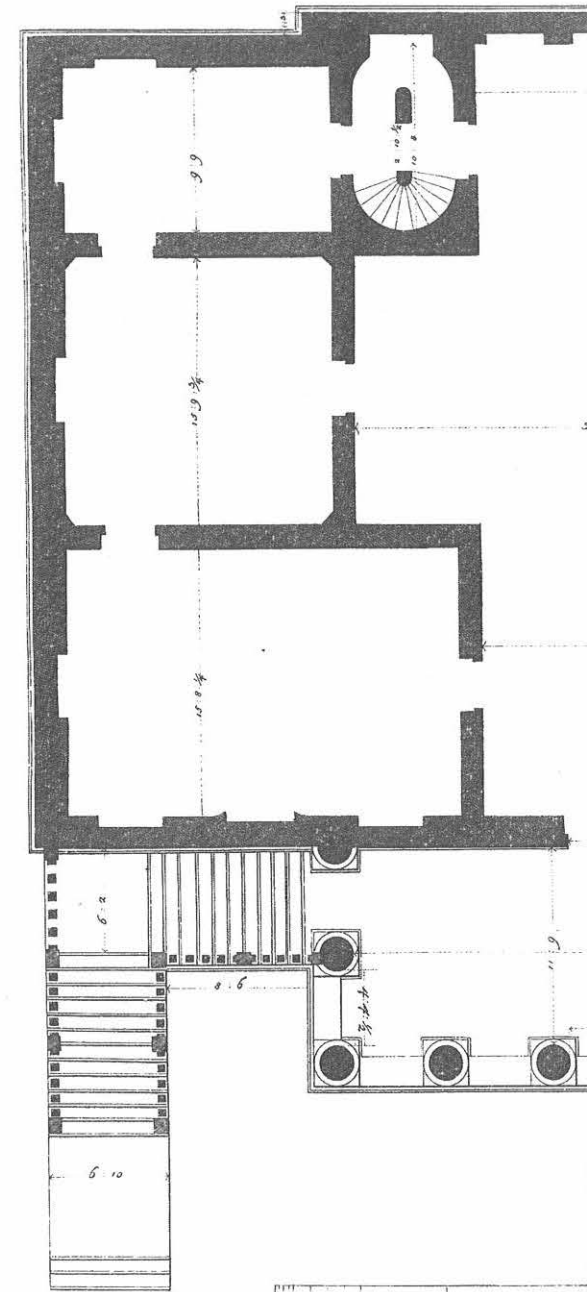
Villa Foscari alla Malcontenta
Mira (Venice)

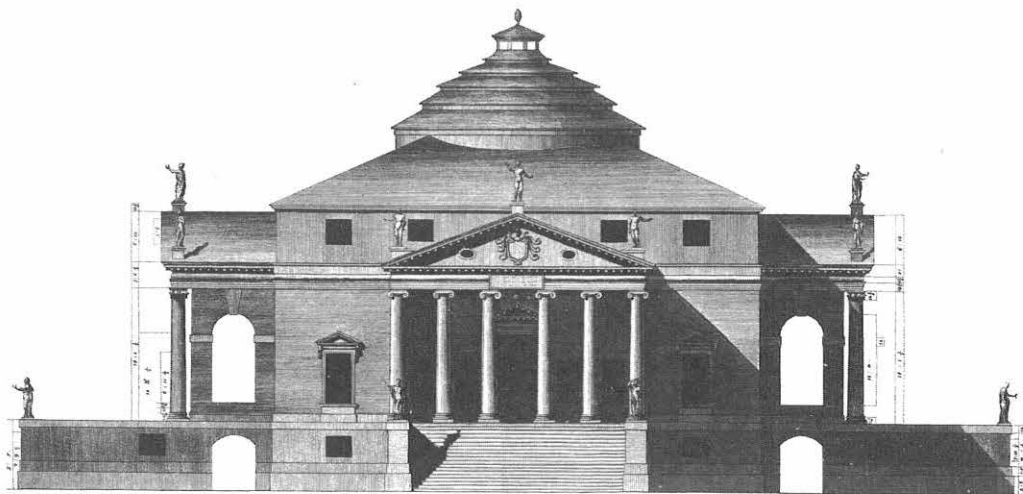
The villa of Niccolò and Alvise Foscari, situated near a bend in the river Brenta, was easily accessible by water from the nearby Venice. It was a true "suburban villa", destined for relaxation and entertainment.

Its construction must have been completed in 1561, the year of the death of the painter Battista Franco, who had begun the decoration of a room.

The imposing building is raised on a high base, and contains "kitchens, dining rooms, and similar rooms". The exterior is covered with subtle rustication. The principal façade, turned to the Brenta, is dominated by a projecting pronao. The entrance is reached by way of lateral stairs, a solution that recalls the temple on the Clitunno at Spoleto, which Palladio describes in his Treatise.

The southern side, with its many openings for illumination, is characterised by the motive of the thermal window that extends into the broken pediment. The cross-plan salone, already adopted in earlier villas by Palladio, recalls thermal rooms, but is also found in the tradition of Venetian palaces.

Villa Almerico Capra

også kaldet villa Rotonda (Vicenza)

“Beliggenheden er så yndig og behagelig som den er mulig at finde noget sted: fordi den ligger på en lille høj, som meget nemt kan bestiges, og den bliver på den ene side badet af floden Bacchiglione, som kan besejles, og på den anden side er den omgivet af andre yndige høje, som former udsigten som et stort teater... Herfra kan man nyde det smukkeste udsyn til alle sider, nogle afgrænsede, nogle fjerne og andre som først slutter ved horisonten. Der er lavet loggier på alle fire facader...”. Villaens usædvanlige grundplan med loggier på alle fire sider, er således affødt af den særlige beliggenhed. Påberåbelsen af ligheden med et teater skyldes mest sandsynligt den tilsvarende placering af teatret i Verona, som kan sammenlignes med en rekonstrueret tegning af Palladio. I denne rekonstruktion findes også forudsætningen for beslutningen om at lave en kuppel. Den fornemme prælat fra Vicenza, Paolo Almerico, opførte villaen efter sin tilbagekomst fra Rom, hvor han havde varetaget svære opgaver hos pave Pius IV og Pius V og var blevet hædret med romersk borgerskab. Villaen, som ligger lige udenfor Vicenza, erstattede bypaladset, som Almerico solgte i 1566. Den blev beboet i 1569. Efterfølgende arbejder blev afsluttet efter Palladios død af arkitekten Vincenzo Scamozzi. Bygningen afviger noget fra arkitekturtraktatens afbildning. Den væsentligste forskel er kuplens form: man kan slutte af træsnittet viser en idealløsning. I de første år af det 16. årh. fandtes der ikke andre samtidige lanterner: kuplen var som følger åben på sit højeste punkt og regnen blev opsamlet, akkurat som i antikken i et *impluvium*, i midten af den store sal under kuplen.

Villa Almerico Capra

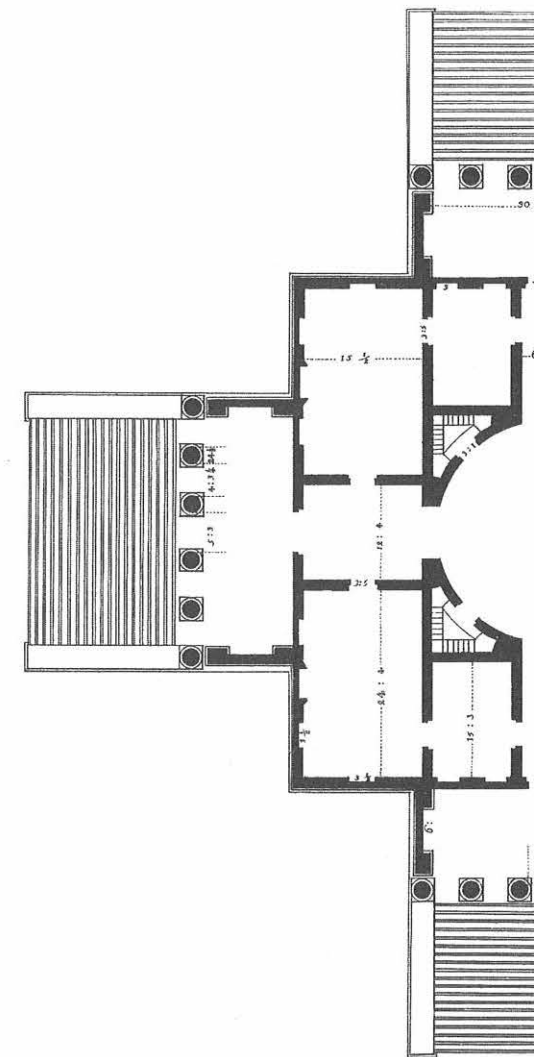
detta la Rotonda (Vicenza)

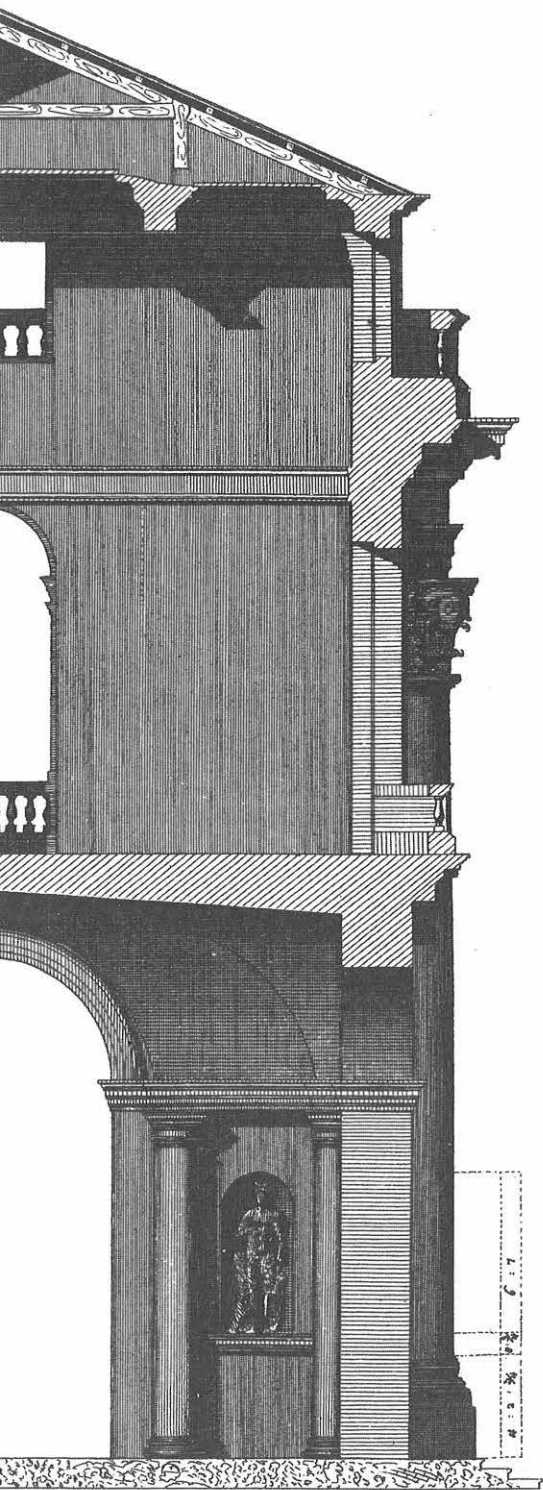
‘Il sito è de gli ameni, e dilettevoli che si possono ritrovare: perche è sopra un monticello di ascisa facilissima, e è da una parte bagnato dal Bacchiglione fiume navigabile, e dall’altra è circondato da altri amenissimi colli, che rendono l’aspetto di un molto grande Teatro... Onde perche gode da ogni parte di bellissime viste, delle quali alcune sono terminate, alcune più lontane, e altre, che terminano con l’Orizzonte; vi sono state fatte le loggie in tutte quattro le faccie...’. L’impianto eccezionale della villa, con logge su tutti e quattro i lati, fu dunque suggerito dalle qualità del sito. Il richiamo al teatro è verosimilmente dovuto all’analogia localizzazione del teatro di Verona, come si può riscontrare in un disegno ricostruttivo di Palladio. In questa ricostruzione si trova anche il possibile suggerimento della soluzione a cupola. Il nobile prelatto vicentino Paolo Almerico, costruì la villa al suo ritorno da Roma, dove aveva ricoperto importanti cariche presso Pio IV e Pio V ed era stato insignito della Cittadinanza Romana. La villa, poco distante da Vicenza, prese il posto del palazzo di città, che Almerico vendette nel 1566. Essa risulta abitata nel 1569. Successivi lavori furono compiuti dopo la morte di Palladio da Vincenzo Scamozzi.

Villa Almerico Capra

called la Rotonda (Vicenza)

“The site has pleasures and delights to be discovered: for it is atop a gently sloping hill, and is on the one hand beside the navigable river Bacchiglione, and is on the other surrounded by other very pleasant hills, giving the appearance of a very great theatre... From where beautiful views can be enjoyed, from every side, of which some are close, some more distant, and others reaching the horizon; there are loggias on all four faces...”. The exceptional plan of the villa, with loggias on all four sides, was thus suggested by the nature of the site. The reference to a theatre is most likely due to the analogous location of the theatre in Verona, as can be verified in a reconstruction drawing of Palladio’s. A possible suggestion of the solution for the cupola can also be found in this reconstruction. The noble vicentine prelate Paolo Almerico built the villa on his return from Rome, where he had held important positions under Pius IV and Pius V and had been conferred with the honor of Roman citizenship. The villa, not far from Vicenza, takes the place of a city palace, which Almerico had sold in 1566. It was occupied by 1569. Later work was executed after the death of Palladio by Vincenzo Scamozzi.

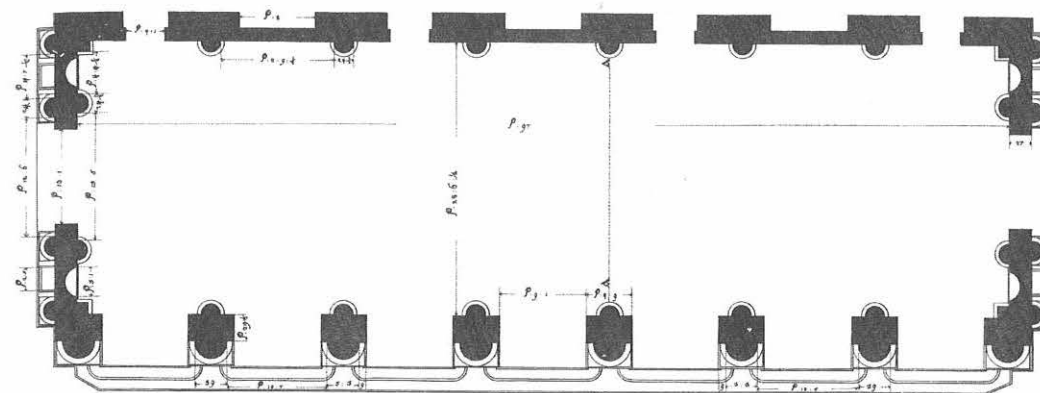

Loggia del Capitanio

Vicenza

Loggia'en støder op til *residenza del Capitanio*, den ene af de to øverste myndigheder i Vicenza under Venezias overherredømme. det var steet hvorfra offentlige bekendtgørelser blev proklameret og hvor det årlige markeds auktion blev afholdt; I april 1571 besluttede byrådet efter at have erkendt bygningens slette bevaringstilstand at tilstå en bevilling og valgte to tilsynsførende som skulle slå fast, hvor vidt bygningen kunne repareres eller om den måtte genopføres. I august 1572 blev der arbejdet på udsmykningen af den øverste sal i den nye loggia. Palladio var allerede på det tidspunkt flyttet til Venezia, hvorfra han foregående marts havde sendt tegninger, man kunne støtte sig til med hensyn til de sidste detaljer. Det vides ikke med sikkerhed, om projektet havde forudsat en bygning, som strakte sig længere ud langs pladsen, i overensstemmelse med de mål, der var udtrykt af byrådet allerede i 1565, og det vides heller ikke om sidefacaden, hvorpå arkitektens navn er indskrevet, egentlig er hans ansvar. loggiaen har traditionen tro en åben, søjlebåren underetage. Palladio forenede facaden, som vender ud mod pladsen foran Basilikaen, med en gigantisk, triumferende søjleorden af halv søjler over begge stokværk gjort dramatiske med fremspringende gesimser og balkoner støttet af kraftige konsoller.

Loggia del Capitanio

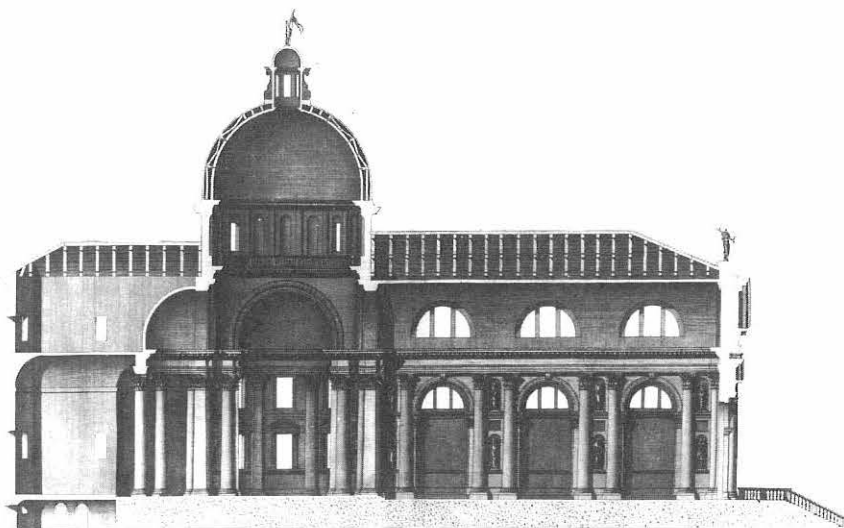
Vicenza

La loggia annessa alla residenza del Capitanio, una delle due supreme autorità di Vicenza sotto il dominio veneziano, era il luogo da cui erano proclamati i bandi e dove si teneva l'asta per l'appalto della fiera annuale. Nell'aprile 1571 il Consiglio cittadino, constatate le cattive condizioni dell'edificio, deliberava uno stanziamento e nominava due provveditori per stabilire se potesse essere riparato o dovesse essere ricostruito. Nell'agosto 1572 si lavorava alla decorazione del salone superiore della nuova loggia. Palladio si era ormai trasferito a Venezia da dove, nel marzo precedente, aveva inviato delle sagome da riferirsi a dettagli finali. Non è certo se il progetto prevedesse un edificio più esteso lungo la piazza, secondo un'intenzione manifestata dal Consiglio già nel 1565, e neppure se il prospetto laterale, in cui è iscritto il nome dell'architetto, sia di sua responsabilità. La loggia è, secondo la tradizione, porticata al piano terreno. Palladio unificò la facciata rivolta sulla piazza, di fronte alla Basilica, con un trionfale ordine gigante di semicolonne, drammatizzandola con cornici aggettanti e balconi sorretti da robuste mensole.

Loggia del Capitanio

Vicenza

The loggia attached to the residence of the *Capitano*, one of the two supreme authorities of Vicenza under Venetian rule, was the place from which announcements were proclaimed and where the auction was held at the annual fair. In April 1571 the Civic Council, observing the bad condition of the building, reached an agreement and named two superintendents to determine if it could be repaired or if it had to be rebuilt. In August 1572 work was taking place on the decoration of the upper salone of the new loggia. Palladio had by this time moved to Venice, from where he had, during the previous March, sent designs for the final details. It is not certain whether a more extensive building along the piazza was foreseen, following an intention expressed by the Council as early as 1565, nor whether the side façade, in which the architect's name is inscribed, is his work. The loggia is porticoed on the ground level, following the tradition. Palladio unified the façade facing the piazza, opposite the *Basilica*, with a giant triumphal order of half-columns, dramatising it with projecting cornices and balconies supported by robust corbels.

Chiesa del Redentore

Venezia

Den 4. september, mens pesten hærgede, besluttede det venezianske Råd at opføre en pilgrimskirke indviet til den genopstandne Frelser, som et mål for fremtidige årlige og højtidelige optog. Den 22. november blev det sted ved siden af Kapucinerklostret på Giudecca valgt, hvor kirken skulle stå. Palladio bearbejdede løsninger både med centralplan og plan med længdeakse. Den 9. februar 1577 besluttede Senatet at påbegynde en kirke med en kvadratisk grundplan, samtidig med at det forkastede et forslag med en cirkulær grundplan, som især blev støttet af Marc'Antonio Barbaro. Grundstenen blev nedlagt den efterfølgende 3. maj. Kirken blev indviet i 1592. Skibet med sidealtre, korsskæringen under kuplen og koret med absis opfylder hver især rituelle funktioner for de andagtssøgende og de religiøse handlinger. Skibets udformning, den dobbelte søjlerække opført mellem korsskæring og kor, og sidefacaderens ydre atikulering har deres forbilleder i Palladios studier af de kejserlige badeanlæg. Den sammensatte grundplan minder også om Johannes Døbers kirke i Pesaro af Gerolamo Genga. Facadens udsmykning af trekantsgavle og tempelfacader, den ene foran og over den anden, er et udslag af Palladios personlige ønske om at skabe en enhed mellem facaden og den bagvedliggende bygningskrops mange rum og funktioner.

Chiesa del Redentore

Venezia

Il 4 settembre 1576, mentre infuriava la peste, il Senato veneziano deliberò di erigere una chiesa votiva dedicata al Redentore, futura meta di solenni processioni annuali. Il 22 novembre fu scelto il sito presso il convento dei Cappuccini alla Giudecca, ai quali sarebbe stata affidata la chiesa.

Palladio studiò soluzioni a pianta centralizzata e longitudinale. Il 9 febbraio 1577 il Senato stabilì di iniziare una chiesa 'in forma quadrangolare', respingendo la soluzione 'in forma rotonda', sostenuta soprattutto da Marc'Antonio Barbaro. La pietra di fondazione fu gettata il 3 maggio successivo. La chiesa fu dedicata nel 1592.

Navata, tribuna e coro adempiono rispettivamente a funzioni cerimoniali, votive e monastiche. L'articolazione della navata, il diaframma colonnato eretto tra tribuna e coro e i prospetti laterali esterni hanno precedenti negli studi sulle terme imperiali.

La pianta nel suo complesso richiama anche la chiesa di San Giovanni Battista a Pesaro di Gerolamo Genga.

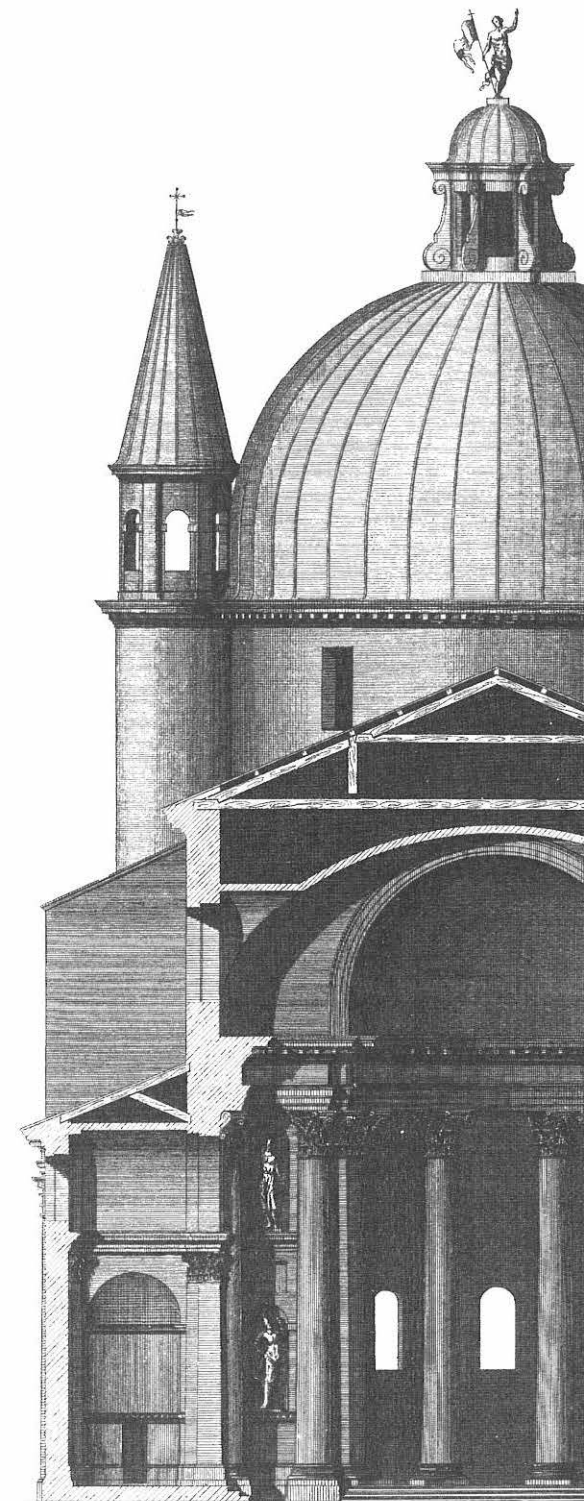
La facciata, con la sovrapposizione di diverse testate e fronti di tempio, è un esito della personale ricerca di Palladio di coerenza con la struttura della chiesa retrostante.

Chiesa del Redentore

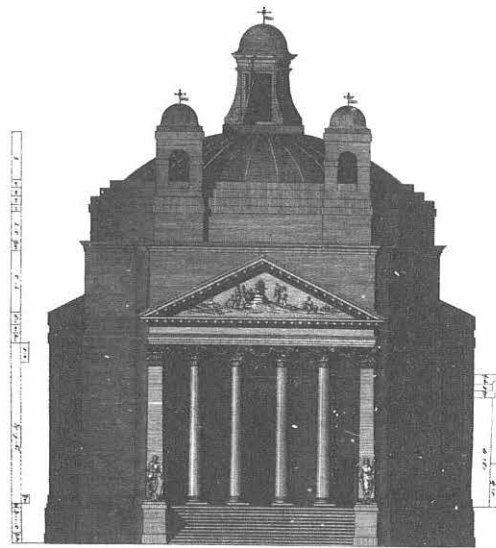
Venice

On 4 September 1576, while the plague was raging, the Venetian Senate decided to erect a votive church dedicated to the Redeemer, which became the destination of solemn annual processions. On 22 November the site was chosen on the Giudecca, near the convent of the Cappuccini, to whom the church was to be rented. Palladio studied solutions of centralised and longitudinal plans. On 9 February 1577 the Senate decided to begin a church "in the form of a square", rejecting the solution "in round form" that had been supported, in particular, by Marc'Antonio Barbaro. The foundation stone was laid on 3 May of the following year. The church was dedicated in 1592.

The nave, tribune and chorus fulfilled, respectively, ceremonial, votive, and monastic functions. The articulation of the nave, the colonnaded partition erected between the tribune and the chorus, and the lateral exterior façades have precedents in studies of imperial baths. The plan in its entirety also recalls the church of San Giovanni Battista in Pesaro by Gerolamo Genga. The façade, with the superimposition of different temple façades, is a result of Palladio's desire to attain coherence with the interior structure of the church.

Tempietto ved Maser Asolo (Treviso)

Kirken blev opført udenfor villa Barbaros indhegning, for enden af den vej, som kommer ude fra landet.

Årstallet for påbegyndelsen af opførelsen er ukendt. På frisen er skrevet 1580 og navnene på værkets ophavsmænd: Marc'Antonio Barbaro og Andrea Palladio. Kirken blev omtalt som færdig for første gang i 1584. På trods af at der i 1585 blev givet tilladelse til en aldrig effektueret overførelse af værdigheden som sognekirke til kirken i Maser, må den have været planlagt som et kapel for villaens beboere.

Palladio har eksperimenteret med at forene et rum over et græsk kors med en cylindrisk form overdækket af en kuppel og med en forhal lig Pantheon's.

Kuplens tryk modvirkes af korsarmenes murmasse, uden at det kan ses inde i rummet og er integreret i eksteriørets udformning; Med dette projekt henviser Palladio foruden til Pantheon også til sin rekonstruktion af Romolos tempel ved via Appia og til sine studier med henblik på il Redentore's grundplan, som var blevet støttet uden tøven få år tidligere af den samme mæcen. Ikke alle er enige om at tilskrive interiørets rige udsmykning til Palladio (død i 1580), selvom den er lig de interiører man kender fra hans sidste paladser.

Tempietto a Maser Asolo (Treviso)

La chiesa fu costruita fuori dal recinto della villa Barbaro, a conclusione della strada che proviene dal paese;

Non si conosce la data di inizio della costruzione. Nel fregio sono iscritti l'anno 1580 e i nomi del patrono, Marc'Antonio Barbaro, e di palladio. Il tempietto fu menzionato per la prima volta come compiuto nel 1584.

Anche se nel 1585 fu autorizzato il trasferimento - mai avvenuto - della sede parrocchiale dalla chiesa di Maser al tempietto, esso dovette essere progettato come cappella di villa.

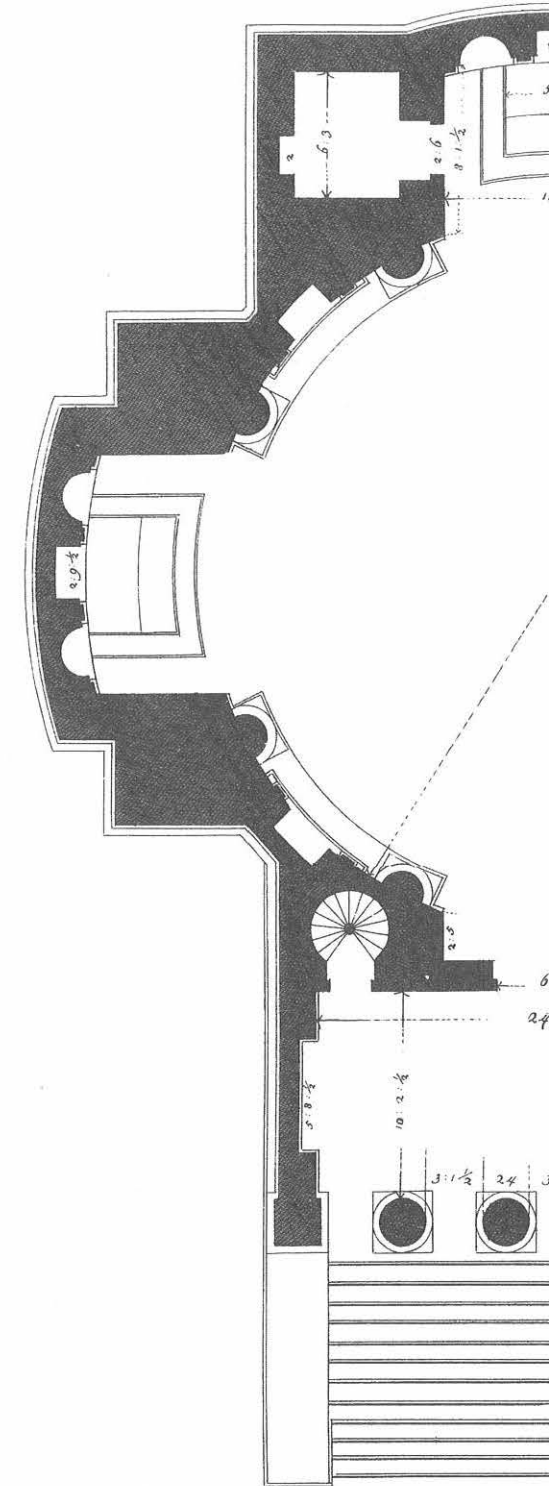
Palladio sperimenta l'innesto di un vano a croce greca su di un organismo cilindrico cupolato con portico simile al Pantheon. La cupola è contraffortata dalle masse murarie dei bracci della croce, invisibili internamente e integrate nell'articolazione dell'esterno.

Nel progetto Palladio si riferì, oltre al Pantheon, alla sua ricostruzione del tempio di Romolo sulla via Appia e agli studi sulla soluzione a pianta centrale della chiesa del Redentore che era stata sostenuta senza esito qualche anno prima dallo stesso committente.

La responsabilità di Palladio (morto nel 1580) della ricca decorazione a stucco dell'interno, paraltro simile a quella che si trova nei suoi ultimi palazzi, non è accettata da tutti gli studiosi.

Tempietto a Maser Asolo (Treviso)

The church was built outside the perimeter of the Villa Barbaro, at the end of the roads coming from the surrounding countryside. The date construction began is not known. The year 1580 is written in the frieze, as are the names of the patron Marc'Antonio Barbaro and of Palladio. The *Tempietto* was first mentioned as complete in 1584. Although in 1585 the transferral of the parochial seat of the church of Maser to the tempietto was authorised (but never enacted), it must have been planned as the chapel of the villa. Palladio experimented with the grafting of a Greek cross plan onto a cylindrical cupola with a portico similar to that of the Pantheon. The cupola is buttressed by the wall mass of the arms of the cross, invisible from the inside and integrated into the articulation of the exterior. In addition to the reference to the Pantheon, Palladio makes use of his reconstruction of the temple of Romulus on the via Appia, and of his studies of a central plan solution for the church of the Redentore, which had been unsuccessfully forwarded some years before by the same patron. Palladio's responsibility for the rich stucco decoration inside the *Tempietto*, similar to that found in his late palaces, has not been accepted by all scholars.

Azienda Promozione Turistica
Vicenza

Centro Internazionale di Studi
di Architettura "Andrea Palladio"
Vicenza

in collaborazione con

SPEDIZIONI INTERNAZIONALI
Tavernelle - Vicenza